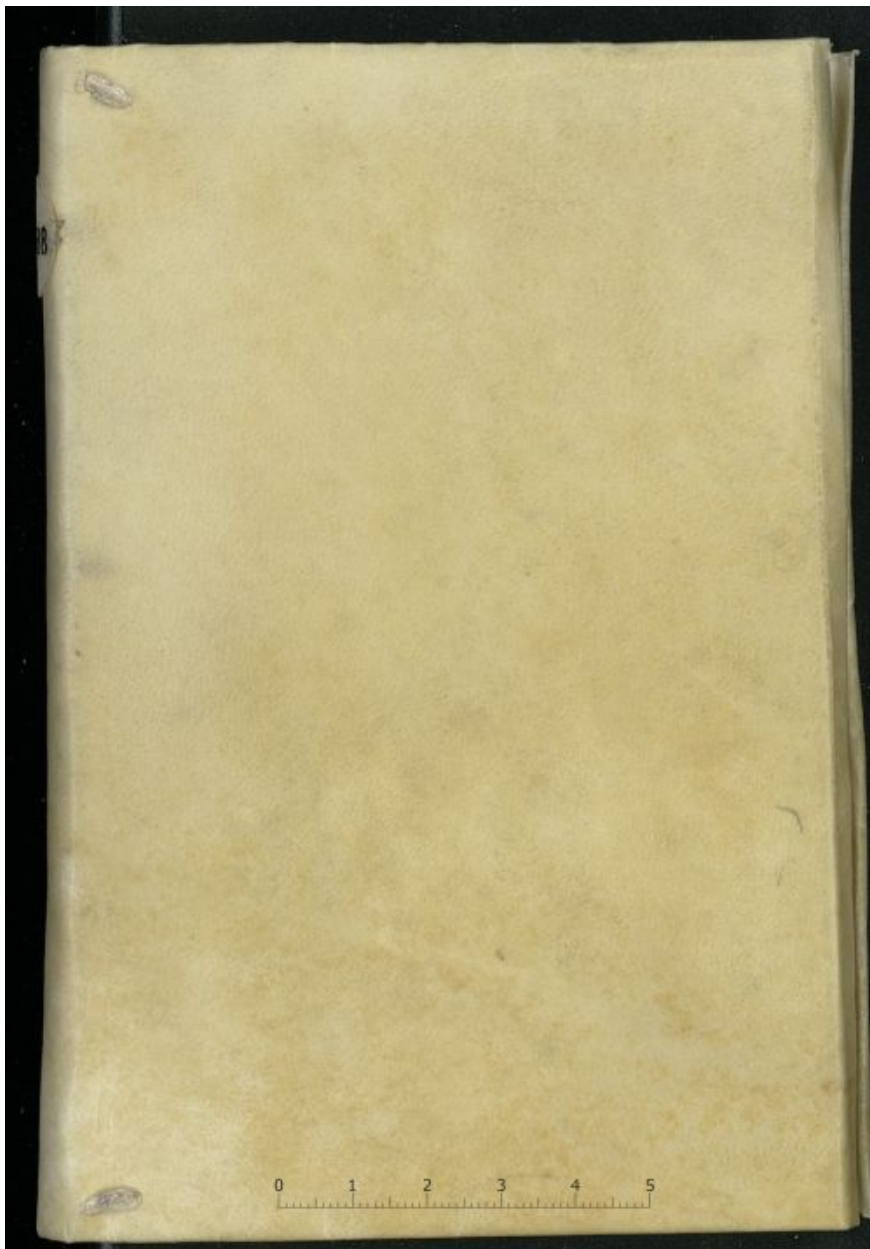


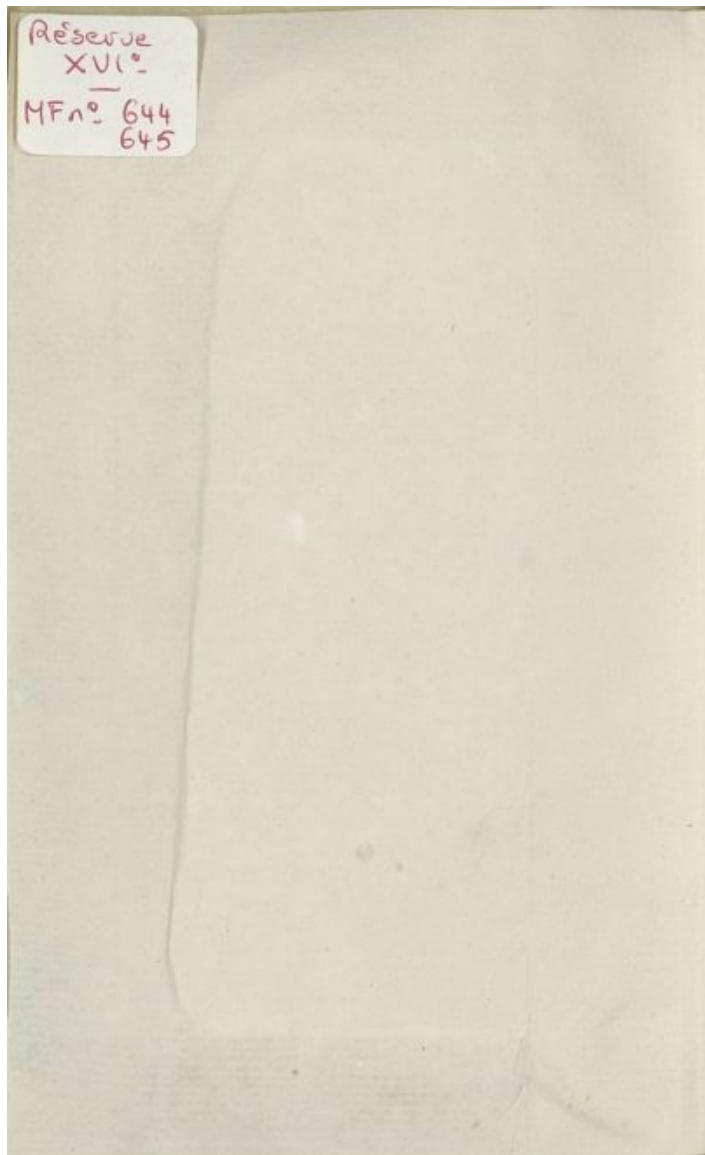
medic@

**Apuleius Platonicus, de viribus
herbarum, ad veterum exemplarium
fidem magna diligentia excusus : cui
adscripta est nomenclatura, qua
officinae, herbarii & vulgus gallicum
efferre solent**

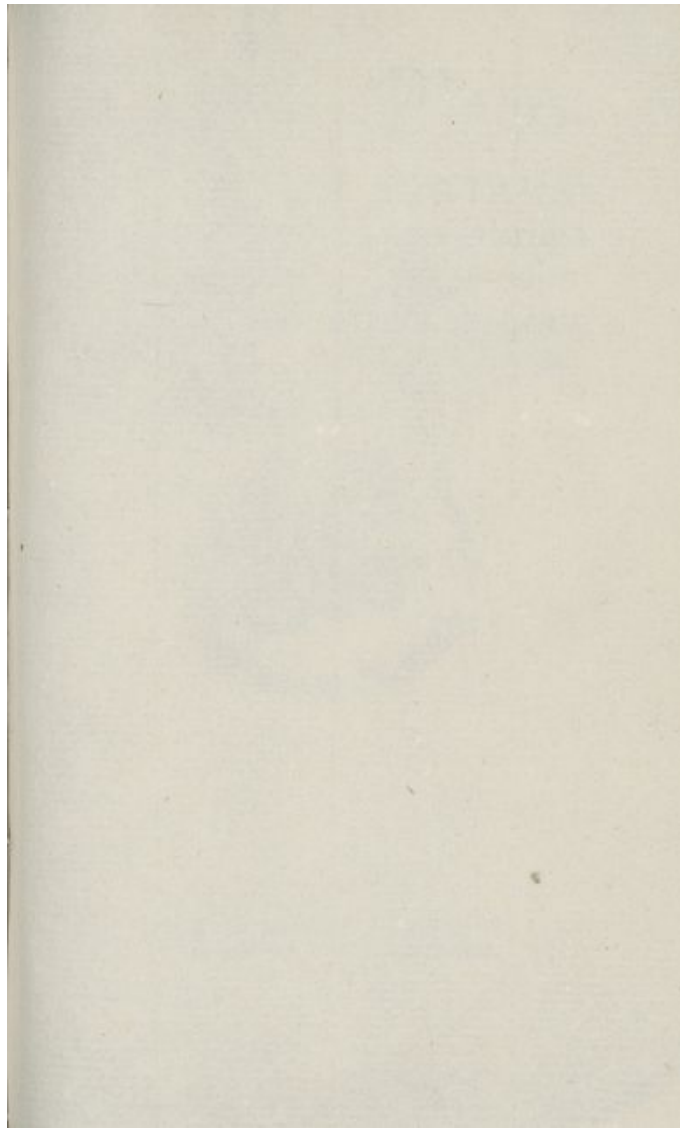
*Parisiis apud Petrum Drouart, in vico Jacobaeo, sub
signo scuti solaris, 1543.*

Cote : 41488, n°1





Réserve
XVI°
—
MF n° 644
645





41488

Apuleius Plato-

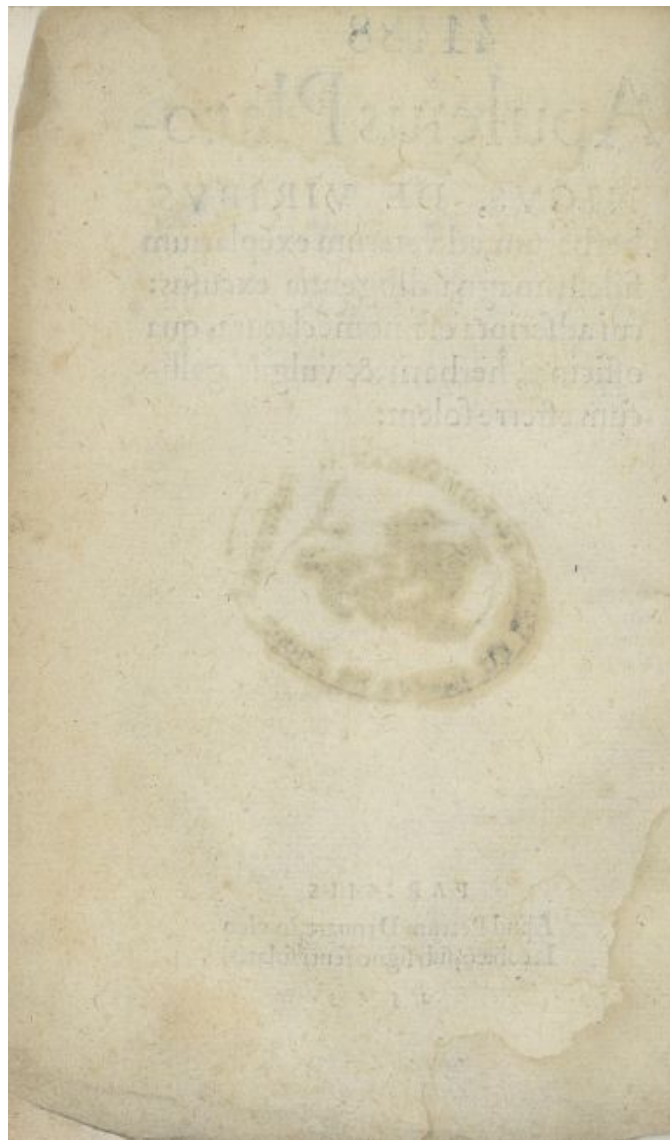
NICVS, DE VIRIBVS
herbarum, ad veterum exēplarium
fidem magna diligentia excusus:
cui adscripta est nomēclatura, qua
officinæ, herbarii & vulgus galli-
cum efferre solent.



PARISIIS

Apud Petrum Drouart, in vico
Iacobæo, sub signo scuti foliaris.

1543



2

Apuleius Plato-

NICVS DE HERBARVM VIRTVTIBVS.

IOANNIS PHILIPPI DE LIGNA-
MINE Equitis Siculi. S. N. D. Sixti
quarti familiaris, ad illustrissimum
& reuerēdissimum D. dominum
F. de Gonzaga, Cardina-
lem Mantuanum.

C

VM mecum cogito, amplissime princeps, aduē-
tum meum ad illustrissimum principem Lodo-
uicum, Marchionem Mantuanum, patrem tuū,
ad quem missus sum a Sixto pōtifice maximo,
vt eum rosæ aureæ munere donarem, in men-
tem venit ordo, prudentia, sapiētia, disciplina, quibus urbem
Mātuam quibusdam firmis gubernaculis regeret: quam in-
stitutionem ciuilem plurimos dies libenter & studiose con-
templatus, præter vrbis ornamenta exquisitissima, cuius non
tam instaurator quam fundator ab omnibus facile dictus
est, præter suorum ciuium & aulicorum mores castigatissimos,
& principis sui nequaquā dissimilimos: facile fateor eā esse
meorum temporum sortem, quibus videtur ætas illa aurea,
quæ sub Saturno fuisse scribitur, cōparari posse. Mea autem
tēpora appello regnum felicissimum Alphonſi regis: cuius
animi magnitudinem, munificentiam, liberalitatem, prou-
dentiam, iustitiam, fortitudinem in præsentia reticeo, cum
eius innumeræ virtutes per omnem Italiam elucescant. Vi-
debatur autem diuino munere & consilio factum: vt cum tot
Italiæ lumina penè omnia extincta fuerāt, quales sanè (quæ
proposui) Alphonſus Arragonum rex, Philippus & Franci-
scus Sphortia, clarissimi Insubrium & Ligurum duces, ille so-
lus conseruatus erat: ne scilicet clarissima Italia quasi mater
vno tempore, vniūque fortunæ ictu, cūctis filiis orbaretur,
& adesset qui rerum & temporum vicissitudines & varietates
A ij sua

111
sua prudētia, & sapientia moderaret, regeret, gubernaret, du-
biis & animi pendētibus consuleret, lapsos prostratosq; eri-
geret, oppressis opem ferret, fœlicemque fortunā & statum
quā sapientissimè conseruaret: quod eò melius facere pote-
rat nemo, cui & scientia rei militaris, & animi magnitudo,
& autoritas ac fœlicitas inerat. Ab ineunte enim ætate, in mi-
litæ disciplinam profectus, nō solum æqualium suorum, sed
eorum etiam omnium qui ætate eum multò ante ibāt studio
industriæque militari, labore, vigilantia, exercitatione assi-
dua currendi, iaculandi, equitandi, facillimè superabat: frigo-
ris, caloris, inedia, sitis patientissimus supra ætatē & sortem.
Intèr bellicosissimos viros cōsilio, manu, autoritate, haud du-
biè princeps, qui cum omnia in vnius fortunæ potestate atq;
arbitrio posita sint, sic cum eo est actum, vt res suæ, ab ea au-
ctæ, ornataq; plurimum, omnino diminuta nil esse visæ fue-
rint. Reliquæ verò virtutes quæ rei bellicæ præsidio, adiu-
mentoque sunt, dici non posset quā perfectæ, quāque in-
numerabiles in eo fuerunt: quas eò pluris facere soleo, quò
neque fortunæ, neque veritatis rerum, euentorumq; his vl-
lus locus est. Innocētiam primò dico, deinde omnibus in re-
bus modestiam, fidem, facilitatem, humanitatem, ingenium,
religionem, multas (vt in homine militari) præterea literas:
quæ omnia in eo vno erant tanta, quanta in omnibus singu-
la nunquam fuerunt: quem, vt ita dixerim, in ipsiis cunabulis
Pallas videbatur aluisse: tradidisseq; non solum ei sapiētiam
ceterasq; virtutes, verū etiam hastam & ægida, vt illius rem
pub. & ciuitates, gentes, populos regeret & gubernaret. His
verò hostes insolentissimos, pacis & quietis inimicissimos
q̄ fortissimè pelleret, exturbaret, proffigaret: neq; solum dix-
rim vniuersam Italiam, sed totum pene orbem huiuscemodi
principibus, & exercituum imperatoribus spoliatum, qui do-
mi militæque valerent, qui ciuitatum & publicarum rerum
gubernationibus digni essent: in quorum prudentiam & ve-
ra consilia, nihil noui aut inopinati posset accidere, quorum
integritatem nemo fallere astutia, nemo auro corrumpere,
nemo circūuenire insidiis posset. Ego, reuerendissime & or-
natissime princeps, annos iam pene quinquaginta natus, &
varia mundi fortuna vsus, qui mores hominum multorum &
vrbes vidi, dum veteres principes memoria repeto, qui ætate
nostra illis comparari queant, præter patrem tuum inuenio
neminem

3

neminem. Clarissima enim Gonzagorum familia septingētos annos & eò amplius effloruit, quod dictum à me verè nō blandè accipias velim: vbinam oblecto terrarum & gentium inuenias tres quatuorue principes huiuscemodi, quales tibi antea commemorauī? Quis enim est ex nostri temporis principibus, qui virtutis studiosos exquirat, prouocet, primis alliat donis, proponat stipendia? Nemo omnium est præter te qui patrem imitaris, qui sibi hanc laudem potuerit vindicare. tu enim, vt maxima ingenij, doctrinæ, dignitatis, religionis, sapientiæ ornamenta sileam quibus præditus es, ætatis nostræ ita omnium opinione facillè princeps es, pace aliorum dixerim, vt inter viros illos quos antiquitas tantopere admirata est, cui concedas non facillè reperias: non modo æquas, verū etiam superas. O fœlicissimos parētes, tali filio dignos: parentes, inquam, ne Barbaram matrem silentio præteream. Equidem nunquam vidi minus Barbaram, imò potius (vt dicam quod sentio & quod in confesso est) magis sapiētem: re-ctèque vsurpari potest quod de se prædicare Marcus Tullius solebat, facturum se Ciceronum nomen longe quàm & Lentulorum & Fabiorum illustrius: q; si hoc tempore nouare rebus vocabula auderem, profectò sapientissimè non nisi barbarè appellarem. Ita ab ea id vocabulum omnium virtutum genere ornatum, auctum, illustratum est. Sed quorsum de matre tua? Nam etsi virtutes in eo libello, quo clarissimarum illustriūque mulierum nomina complexus sum, attigi, tamen tot tantæq; sunt, vt fatear, si mihi esset Ciceronis facundia, me non modò non multis laudibus efferre, sed ne recensere quidem posse. Superiori tempore omnis spes mea in p̄cipe illo munificētissimo, rege meo Alphonsò, item in Ludouico patre tuo reposita & fixa erat, quem fata (proh dolor, proh deorum maiestatem) abstulerunt, à quo non mediocre auxilium in meis rebus afflictis fuerà assecutus. Nam nisi sua liberalitate & munificētia, qua in me vsus est, cum ad urbem Mantuam profectus sum, me hætenus sustētassent, in medio pene cursu omnino defecissem: nunc verò omnem vitæ meæ quæ ad viuendum restat spem in te solo reposui & fixi, quare a me in primis & a cæteris omnibus qui virtutem colūt, Deus Opt. Max. rogandus est & obsecrandus, vt te ad vtilitatem omnium diutissimè & fœlicissimè seruet. Est enim domus tua asyllum, & refugium omnibus oppressis, & calamitosi, sub-

A iij fidium

fidium his qui auxilium implorant, salutare consilium deceptis & laborantibus: nullūq; virtutis genus est, quod apud te non inueniat laudem, premium, & requiem. Ita vt non solum iis quos paulo ante nominavi principibus, sed etiā veteribus illis comparandus sis, quibus vt tibi, studiorum & religionis tuendæ & amplificandæ cura fuerit, omnesq; virtutis studiosos ad virtutem colendam, vt olim Atheniensis populus Periclem coronarunt. Sed ne longior sit oratio mea q̄ ipse libellus cui preponitur, Apuleium Platonium de viribus herbarum, nuper apud Cassinum inuētum, & diligenti studio correctum, opus sanè elegantissimum in eo dicendi genere, amplitudini tuæ dicavi & tribui: vt intelligeres me tui patris, tuorūque meritorum magnitudinis memorem esse: vt si quādo corpus tuum (quod absit) in aliquod morbi genus (siquidem vita nostra vt breuis, ita variis morborū generibus exposita, & obnoxia est) inciderit, habeas vnde remedia philosophica, naturalia, salutaria potius quàm medicorum, & artificio comparata petas. Fuit enim vir iste Platonis discipulus, & hunc laborem non inditus suscepit ad communem mortalium vtilitatem: vt scilicet medicorum auaritiam & fraudes plerūq; admixtas tolleret, quod in proœmio suo ipse testatus est: & huiuscemodi opusculum ex Chyrone Centauro & præceptore Achillis quondam mutuatus est: quod tu cum vacuus fueris leges obsecro libèter & fœliciter, & ceteri mortales non minus Apuleio auctori q̄ tibi, cuius causa & auctoritate opus in lucem venerit & circūfertur, debebunt. Vale gloriosissime princeps, & diu hoc munere meo frucere.

EXORDIUM

in herbarium.

A
 Puleius Platonius ex pluribus paucas vires herbarum, & curationes corporum, ad fidem veritatis monumētis publicis tradidit. Breuius ille quidem, sed tamen omnino cōmode, & pro sui ingenij ratione. Pessimè enim oderat quorundam stupiditatem verbosam, & stupidam honoris cupiditatem, qui cum toti ex imperitia concreti esse viderentur, medici titulo celebrari quærerent: nihil non sibi arrogātes inani verborum ambitione: quasi verò medicum venditatio redderet, ac non potius ratio & facultas curandi male adfecta hominum corpora. Ego vero, Marce Agrippa, cum

in animo

*Apuleius
 quis.*

W

in animo habēā artis meae commētarium tibi probare, fustus aliquātō cogor rem tractare. Nam medicamenta praescribēs ceu piaculum quoddā existimo praeterire effectus. Sed tamē ita singula tēpero, vt quicquid hoc est, quod tibi muneri mitto, tum ciuibus meis, tum peregrinis etiā & externis (rumpanitur inuidia licet maleuoli medici,) valde pfuisse constet.

Betonica.

Herba prima Vettonica. Betoesne.

¶ Dicitur à Græcis Prionites: aliis Psychotrophon: aliis Syderitis: aliis Cysaros: aliis Pharpharia: aliis Athantos: aliis Perone: aliis Porpacion: aliis Diprynon: aliis Indice: aliis Theriophonos: aliis Hierobotane: aliis Cosmice: aliis Pádonia: aliis Vettonica: aliis Serratula.

Herba Vettonica nascitur in pratis & in montibus, locis mundis & opacis, circa frutices: animas hominum & corpora custodit, nocturnas ambulationes, & loca sancta. Lege eā mense Augusto, sine ferro: eamq; tibi excute, ne terra inhereat, & ī vmbra arefacies. atq; ita terescū radicib⁹ suis, & scribro aromatico mollissimē in puluerē redactā cernes. Cū volueris vti, sic vteris. Ad capitis fracturā.

¶ Herba Vettonica contusa, & super caput imposita, vulnus celeriter glutinat, eò quidem efficacius, si tertio re facta, recentiori frequentius imposueris, donec sanus fiat. Eius potestas tantam fertur habere vtilitatem, vt ossa quoque fracta, vi sua extrahat. Ad oculorum vitia vel dolores.

¶ Herbae Vettonicae radicem in aqua ad tertias coquito: ex ea aqua oculos foueto, ipsa eius folia trita, super frontem imposito. Ad aurium vitia, vel dolorem.

¶ Herbae Vettonicae recentis folia mitte in aqua, & madefacta & trita, succum eius excipito: deinde tepefacito, & in aurem stillato: lanaeque cooperta mirē prodesse creditur.

Ad caliginem oculorum.

¶ Herbae Vettonicae drachmam vnam, aquae calidae cyathos quatuor ieiunus bibat. Ad ventris dolorem.

¶ Herbae Vettonicae drachmas tres & vini aminei cyathos tres, piperis grana. 17, Omnia contrita & calefacta, ieiunus bibat. Ad aluum concitandum.

¶ Herbae Vettonicae drachmā. i. aquae calidae cyathos duos ad bibendum dato: his autem duntaxat haec erit apta compositio, quorum non ex cruditate intestina torquentur.

Ad coli dolorem, id est colicum.

¶ Herbae

APVLEIVS PLATONICVS

¶ Herba Vettonicæ drachmas.iiij.hydromelitos cyathos, viij.ad bibendum dato, ventrem præsentaneum mouet.

Ad tuffim.

¶ Herba Vettonicæ succus, cum vino auctero æquè proficiet, herba vettonicæ vncias ij.ex melle accipiat per dies nouem.

Ad quotidianas.

¶ Herba Vettonicæ vel pulegij drachmas singulas, aquæ calidæ cyathos decem sub accessione dato bibere, sanabitur.

Ad tertianas.

¶ Herba Vettonicæ drachmas.iiij.aquæ calidæ cyathos. x. sub accessione dato bibat, sanabitur.

Ad quartanas.

¶ Herba Vettonicæ drachmas. iiij. mellis attici vnciam. j. aquæ calidæ cyathos.iii. vino mixta ante accessionem da bibat, sanabitur.

Ad vesicæ dolorem.

¶ Herba Vettonicæ drachmas.iiii.apii radice drachmas.iii. decoque in sextarium aquæ ad medias: cum decoctæ fuerint, herba vettonicæ in se permiscebis: dabis bibere per dolorè, in perpetuum sanat.

Ad calculosos.

¶ Herba Vettonicæ drachmas.iii.ex aceto scyllitico, & mellis vnciam vnam, & aquæ calidæ cyathos nouem bibat, & sanabitur.

Ad hydropicos.

¶ Herba Vettonicæ drachmam vnam, & aquæ calidæ cyathum vnum da triduo bibat, sanabitur.

Ad mulieres quando partu laborant & febricitant.

¶ Herba Vettonicæ drachmas.ii. aquæ calidæ cyathos.iiii. si sine febre fuerit, ex mulsa cyathos.ii. da bibere, sanabitur.

Ad paralyfim.

¶ Herba Vettonica trita & imposita neruos etiam præcisos glutinare, & persanare creditur.

Ad horrores.

¶ Herba Vettonicæ drachmas duas, aquæ calidæ cyathos sex, vini aucteri cyathos duos sub accessione da bibere, mirè sanabitur.

Ad mulieres quibus loca à frigore vexantur

¶ Herba Vettonicæ drachmas.iii. aquæ calidæ cyathos.iiii. da ieiunè bibat, triduo remedia sentiet.

Ad sanguinem qui per os reicitur.

¶ Herba Vettonicæ drachmas.iii.lactis recētis caprini cyathos.iii. triduo bibat, cōtinuo sanabit. Ne ebrius quis fiat.

¶ Herba Vettonicā prius fumat. Ad eneros de vehiculo.

¶ Herba Vettonicæ drachmas.iii.vini veteris cyathos.ii. calefac, tum bibat.

Ad carbunculos

¶ Herba

¶ Herba Vettonicæ drachmâ vnam, aquæ calidæ cyathos duos bibat. Item herba Vettonica cum axungia trita plâgæ imponatur, sanabitur.

Ad eos qui perfrictionibus laborant.

¶ Herba Vettonicæ vncias decem ex vini cyathis quatuor bibat triduo, & sanabitur.

Ad Ictericos, id est, morbo regio qui sunt auriginosi.

¶ Herba Vettonica admixta ex vino cyathos. iij. frequenter bibat.

Ad lassos de viâ.

¶ Herba Vettonicæ drachmam vnâ, vini & oxymellis cyathos tres potui dato. Item herba vettonicæ siccæ puluerē. l. ex vino cyathos duos in aqua calida mullâ dato eis qui aliquo ictu laesi fuerint, vel de vehiculo lapsi sunt.

Vt facillè concipiat.

¶ Herba Vettonicæ drachmas. iij. mellis vnciam coquito donec durecat, ex aqua calida cyathos duos bibat.

Ad eos qui cibos retinere nō possunt.

¶ Herba Vettonicæ drachmas quatuor, mellis decocti vnciam: pastillos ex his facito quatuor, pastillum vnū glutiat, aquæ calidæ cyathos quatuor potui dato.

Ad ventris dolorem vel tumorem.

¶ Herbam vettonicam cum vino tritam opposito, potenter facit.

Ad serpentis morsum.

¶ Herba Vettonicæ drachmas. iij. in vini heminis tribus dilutum, & potui datum omnium serpentium morsum sanat.

Ad venenum si quis sumpserit.

¶ Herba Vettonicæ drachmas. iij. ex vino cyathos quatuor, statim reicit venenum. Item ad serpentum morsum.

¶ Herba Vettonicæ drachmam vnâ, vini nigri cyathi tres: trita & illita vulnus sanant.

Ad canis rabiosi morsum & lumbricos.

¶ Herbam Vettonicam contusam, morsui imposito.

Ad fistulas.

¶ Herbam Vettonicam contusam rotundam facito, obliga & expurgat.

Ad lumborum & costarum dolorem.

¶ Herba vettonicæ drachmas duas ex mulso potui dato febricitanti cum aqua calida: lumborum dolorem sanat mirificè.

Ad podagram.

¶ Herba vettonica ad tertias decocta aqua & potui data, ipsaq; trita & imposita mirè dolorem lenit, expertus affirmat.

B Herba

¶ Alii heptapleuron: alii plantaginem maiore, à Græcis arnoglouon, Galli carbidolupon: alii aster: alii arnion, Hispani tyricam vel thefaricam: alii septocimam: alii probation: alii paupleuron: alii polyneuron toufion: alii cynoglossam, Dacii sipotax: alli poruo, Itali plantaginem latam: alii poli pleuron.

Plantain N Ascitur in paludibus plurimum & pratis.
Ad capitis dolorem.

¶ Herba plantaginis radix collo suspensa dolorem mirè tollit. Ad ventris dolorem.

¶ Herba plantaginis succus tepesfactus fomentando ventris dolorem tollit mirificè: & si tumor fuerit, tusa & imposita tollit tumorem. Ad dolorem intestinorum.

¶ Herba plantaginis succus potui datus, & interiora sanat, & thoracem hominis purgat mirificè. Ad dysentericos.

¶ Herbam plantaginem cū lente coquito, da manducandā, ventrè stringet. Ad eos qui purulentū excreāt cū sanguine.

¶ Herba plantaginis succum dabis eis bibere, & sanabuntur. Ad vulnera.

¶ Herba plantaginis semen tusum, in vulnus sparsum, vulnera citò sanat, & refrigerat: & loca quæ nimio calore vrgētur, persanat. Ad ventrem stringendum.

¶ Herba plantago in aceto cocta, in mero bibitur, mensura cyathi vnus. Ad morsum serpentis.

¶ Herba plantago trita & cum vino sumpta, commoda erit. Ad morsum scorpionis.

¶ Herba plantaginis radix alligata, mirè prodesse creditur. Ad lumbricos.

¶ Herbam plantaginem contundes, & succum eius de cochleari, vel de ligula, dabis bibere: ipsamq; herbam tusam in vmbilicum ponito. Ad duritiam in corpore.

¶ Herba plantago pisata cū axungia sine sale, & quasi in malagma facta, imponatur duritiei, statim emolliet. Ad quartanas.

¶ Herba plantaginis succum in aqua multa duabus horis ante accessionem bibat, miraberis effectum.

Ad podagram, & omnium neruorum dolorem.

¶ Herba plantaginis folia contusa, vel secta cum sali modico, & imposita, optimè facere certum est. Ad tertianas.

¶ Herba plantaginis radices treis conterito, & sub accessionem

nem cum vino, aut cum aqua ieiuno da bibat.

Ad fecundarum dolorem.

☞ Herbae plantaginis semen contritum, & potui datū prodesse creditur. Ad vulnera recentia.

☞ Herba plantago tusa cum axungia sine sale imponatur, sanus efficitur. Ad eos quibus pedes ab itinere tumuerint.

☞ Herba plantago contusa cū aceto & imposta, tumores tollere creditur. Ad eos quibus vlcus secus oculū, vel secus nasum exoriri contigerit.

☞ Herbae plantaginis succus expressus contuse, & lana mollis succo madefacta imponatur per dies nouē, sanus efficitur. Ad dysentericos, siue torminosos.

☞ Herbae plantaginis semen tritū pro polenta in vino calido dato bibat, sanus efficitur. Ad parotidas

☞ Herba plantago cū axungia vetere pisata, & imposta, sanat. Ad vlcera oris.

☞ Herbae plantaginis succus, & folia eius cocta in ore teneantur, & radix eius cōmanducetur. Ad fistulas sanandas.

☞ Herbae plantaginis succus fistulis infundatur. Ad morsum rabidi canis.

☞ Herba plantago tusa & imposta facile sanat. Ad omnes vesicae difficultates.

☞ Herbae plantaginis folia aut radices potatae ex passo, fortiter medentur. *Herba Quinquefoliū. Quinte fucille.* 3

Græci pētaphyllō, alii pentatomō. alii pētapes: alii pēta-
dactylon. alii pseudoselinō: alii thymiatitin: alii callipeta-
lon: Aegyptii orphitebeocen: alii hermodactylon: Itali
quinquefoliū: alii xylolothon: alii pimpedonū: Daci pro-
pedulam: alii petrosidion: alii hepation: Galli pempedu-
lam: Prophetæ onycha vocant.

Ascitur in locis pratensibus, & cultis, & mundis, gu-
statu aspero lacte molli. Ad vitia articularū, si per-
cussa fuerint.

☞ Herba quinquefolium tusa cum axungia vetere, sine sale imposta sanat. Ad ventris dolorem.

☞ Herbae quinquefolii succū da bibat, sine mora dolorē tollet: cochlearia duo dato. Ad vitia oris, vel linguæ, aut gulæ.

☞ Herbae quinquefolii radices ex aqua cocta dabis, gargarizet, vitium tollet, & arteriam purgabit. Ad capitis dolorē.

☞ Herbae quinquefolii folia circumscripta ter digito medio
B ij & pollice,

*Quinquefolium
Pentagonum
em*

& pollice, sublata, cōtrita, & capiti illinita, efficaciter sanāt: peracto remedio, loco puro reponi conuenit.

Ad sanguinem de naribus nimium profluentibus.

☉ Herba quinquefolij data in potum, vel illinita, restringit mirè. Ad serpentis morsum.

☉ Herba quinquefolij contrita, & potui data cum vino, mirè remediabitur. Ad combusturam.

☉ Herba quinquefolium contrita & potui data cum vino, mirè auxiliabitur. Ad cancrum execandum.

☉ Herbam quinquefolium cum vino, & adipe suilla vetere sine sale, pisatam vino veteri aspergis, & imponis. Legis autem eam mense Augusto, rem vnicam experieris.

Xlxi

Herba Verminacia, uel Verbens. Veruicne. 4

☉ Alij arystercon, alij viniaciam: Græci hierobotanū: alij cyparissum: alii liciniam: alii diosatum: alii demetriam: alii lustraginen: alii petoromon. Aegyptii pempetar: alii columbinam: alii colesum: alii pythagoræ: alii militariam: alii sipisection: alii vertatiperum.

Ascitur vbiq; in planis, & aquosis locis. Ad vlcera & parotides

☉ Herbæ verminaciæ radix in collo ligata summe proficit. Ad strumas & parotides,

☉ Herba verminacia tusa & imposita, mirificè sanat.

Ad eos qui induratas venas habent, & cibos non recipiūt.

☉ Herbæ verminaciæ succum da bibat, & coctum misce cum vino, melle, & aqua: statim sanat. Ad hepatis dolorem.

☉ Herbam verminaciā solstitio lectam, & in puluerem redactam, robusto dabis cochlearia quinque, ex vino quāoptimo cyathos tres bibat, statim remedium sentiet: pro cuiusq; viribus sic dabis. Ad calculosos.

☉ Herbæ verminaciæ radicem contusam ex mulso tepido dabis, statim succurret: non solū ipsis calculosis, sed etiam quicquid est quod vrinam impedit celeriter deducit.

Ad capitis dolorem.

☉ Herbæ verminaciæ corona facta, & capiti imposita, dolorem celeriter tollit. Ad serpentum morsus.

☉ Herbā verminaciā cū suis foliis & radicibus quisquis cinctā occultāque secū portauerit, ab omnib⁹ serpētib⁹ erit tut⁹.

Ad mortum araneorum, quos Græci phalangiones vocāt.

☉ Herbæ verminaciæ ramulos ex vino decoctos & contri-

tos imponis plagæ si caua est, aperiūt primū vulnus, postea crudos cum melle contritos, vlcერიque audacter insertos, maturè ad sanitatem perducere, certus autor affirmat.

Ad canis rabiosi morsum, & ad hydropicos.

¶ Herba verminaciam vulneri apponito, triticiq; grana integra inducito vulneri, dum hæc humore molliantur, inde illa gallinæ obiicito, si non appetierit, sublato periculi signum erit.

Ad vulnera recentia.

¶ Herbâ verminaciâ contritâ cū butyro vulneri imponito.

Ad ictericos, id est morbo regio laborantes, & qui auriginosi sunt.

¶ Herba verminaciæ drachma vna, nardi oboli tres, bacca crudæ foliorum succum exprime paulum, myrrhæ contritæ in aqua cyathos tres bibat, pelletur morbus.

Ad serpentium morsus.

¶ Herba verminaciæ ramulos ex vino decoctos, & contritos impone, plagam cum tumore aperit, & ad sanitatem celeriter perducit.

Symphonica. Du Iusquiamæ. *potest*

¶ Græci hyoscyamū: Itali laterculū: alii calicularē vocāt.

Ascitur in locis cultis, & sabulosis, & hortis. Est &

N altera subnigro colore, foliis horridis, id est, venenosis: illa autem candidior has vires habet.

Ad aurium dolorem.

¶ Herba symphoniacæ succus tepesfactus, & in aurem stillatus, aurium dolorem mirè tollit: & si vermes fuerint, necat.

Ad tumorem geniculorum.

¶ Herba symphoniacæ tusa & imposita, dolorem tollit.

Ad dentium dolorem.

¶ Herba symphoniacæ radicem coctam cum vino austero forbeat, & teneat eam in dente qui dolet, mox sanat dentium dolorem.

Ad inguinum dolorem.

¶ Herba symphoniacæ radix alligata in femore, & dolorem, & tumorem inguinum tollit.

Ad iocineris, & pulmonis dolorem, & vexationem.

¶ Herba symphoniacæ radicis succum da bibat, cum summa admiratione sanabitur.

Ad pedum dolorem.

¶ Herba symphoniaca alligata pedum dolorem tollit: & si contusa cum sua radice fuerit, & super pedes posita, mirè dolorem tollit, & tumorem sanat.

B iij

Ad pectinum

Ad peccinum mulierum dolorem,

¶ Herba symphoniaca succum mixtum croco da bibat, miraberis effectum.

*Viperina
Conleuuree*

Viperina, id est, Dracontea solum nomen, id est, Viperinam habet. Couleuuree. 6

N Ascitur in flumine, vel inter segetes, foliis mollibus, aspero gustatu. Ad viperæ morsum.

Veneria

¶ Herba viperina trita cum vino potui data, mirificè mortuum sanat, & venenum discutit. Legis eam mense Aprili.

Veneria. Piperache. 7

¶ Alii aphrodisiam, Itali veneriam, Græci achorum, Galli piperapium, alii sandicem nauticam: alii singentianam.

N Ascitur in locis cultis, & hortis, & pratis. Legis eam mense Augusto.

Ne apes examinent, & fugiant.

¶ Herbam veneriam in vase apium suspensam habeto, nunquam seducentur. Hæc herba rarò inuenitur, nec etiam scire poteris, nisi cum flosculum emiserit.

Ad duritiam vrinæ & difficultatem.

¶ Herba venereæ radicem ex aqua decoctam ad tertias da bibat triduo vrinam mirificè deducit, & stranguriâ sanat.

Herba per leonis. Pied de lyon. 8

Ped leonis

¶ Alii acopen: alii pedè leonis: Græci leontopodium: alii pasiphilon hyrundineta.

N Ascitur circa campos. Si quis defectus fuerit, sic eum tollet.

¶ Herba pedis leonis frutices septem sine radice coquito ex aqua, Luna decrescente: lauato eum & te qui facis ante limen, extra domum prima nocte, & herbam incende aristolochiam, & eum suffumigato, & recedite à domo, & ne post vos respiciatis, soluit eum.

*Herba
scelerata
apium rusticum*

Herba scelerata. Pied de corbeau. 9

¶ Alii milion: alii rufilonon: alii selmon agrion: Græci botration: alii stalucen: alii cataticen: Aegyptii seneocor alii choras: alii cauticem: alii peucion: alii apium rusticum: alii ciorophis: alii clorophir: alii lycoponon: alii apium rufus.

N Ascitur in locis humidis, & aquosis: si quis eam gustauerit ieiunus, ridendo exanimatur: est enim cantica.

Ad vlcera cyronia.

¶ Herbam

Herbam sceleratam tusam cum axungia sine sale imponis vulnere, & comedet, si qua fuerit sordes expurgabitur. Caue tamen ne diutius patiaris quàm necesse est, ne corpus sanum exedat. Si argumentum rei experiri volueris, tunde eam, & super sanam manum impone, & alligato, statim corrodit corpus.

Ad strumas & furunculos.

¶ Herbam sceleratam tusam, & subactam cum fimo porcino imponis strumis, vel furunculis, intra paucas horas discutit, & purgat.

*Batracion
magis
est
Herba*

Batracion uel Statice. Marguerites blanches. 10

¶ Ascitur locis sabulosis, & campestribus, & arenosis. Radix eius similis est verriculo: radículas paucas, & tenuissimas habet.

Ad lunaticos.

¶ Herba batracion si lunatico in ceruice ligetur lino rubeo Luna decrescente, cum erit in signo Tauri, & Scorpionis parte prima, mox sanabitur.

Ad cicatrices negras.

¶ Herbam batracion tusam cum sua radice mixto aceto impones his, qui habent cicatrices negras, exedit eas, & similes corpori facit colore.

Artemisia Monoclonos. Armoise. 11

Artemisia

¶ Artemisia ramosa Græcis quibusdam monoclonos, aliis toxitesia, aliis ephesia, aliis anactorios, aliis sosufata aliis lycophryx, Magis hominis sanguis, aliis crysanthemon, Romanis herba regia, aut artemisia, aliis rapium, aut tartana, Gallis pona, Dacis zuofte dicitur.

¶ Ascitur locis lapidosis, & sabulosis.

Ad intestinorum dolorem.

¶ Herba artemisia monoclonos pisata, in puluerem redacta cum aqua multa potui data, intestinorum dolorem sedat.

Ad iter faciendum.

¶ Herbam artemisiam monoclonon si quis iter faciens secum in manu portauerit, non sentiet laborem itineris: fugat demonia, & mala de domo prohibet: auertit oculos malorum hominum.

Ad dolorem pedum.

¶ Herba artemisia monoclonos tusa cum axungia, & imposta, dolorem pedum tollit.

Artemisia Tragantec

Artemisia Tragantec. Armoise. 12

Ad vesicæ dolorem, & stranguriam.

¶ Herba

APVLEIVS PLATONICVS

¶ Herbae artemisiae succum ad scrupulos duos ex vino, febricitanti ex aqua calida cyathos duos potui dabis.

Ad coxarum dolorem.

¶ Herbam artemisiam traganthem tundes cum axungia ex aceto, bene subiges, impones & alligabis, tertia die sanabitur.

Ad neruorum dolores & tumores.

¶ Herbam artemisiam tusam cum oleo bene subacta impone, mirifice sanat.

Ad pedum dolorem.

¶ Herbae artemisiae traganthes radice ex melle dabis manducet, & item coenato, purgabit, vix credi possit tantam vim habere eam.

Si quis febris vexatur.

¶ Herbae artemisiae succum cum oleo rosaceo perunges, febres tollet: hanc herbam si fricaueris, optimum odorem habet.

Artemisia Leptaphyllor. Armoise.

13

Artemisia
Leptaphyllor
¶ Nascitur circa fossas & aggeres: flosculum eius si contriheris, sampuci odorem habet.

Ad stomachi dolorē.

¶ Herbam artemisiam leptaphyllon tusam, & cum oleo amygdalino bene subactam more malagmatis, inducis panno mudo, & imponis, quinto die sanabitur. Et si fuerit eius radix super limen aedificij suspensa, domui nemo nocebit.

Ad neruorum tumorem.

¶ Herbae artemisiae succo cum oleo rosaceo mixto, perunge eos, & desinent esse tremuli, & vitium omne tolletur. Has autem tres artemisias Diana dicitur inuenisse, & virtutes earum, & medicinas Chironi Cetauro tradidisse, qui primus de his herbis medicamen iustituit. Has autem herbas ex nomine Dianae artemisias nuncupant.

Lapatium. De la pabelle.

14

Lapatium
¶ Nascitur locis sabulosis & in aggeribus.

Ad panniculam in inguine.

¶ Herbam lapatium contundes cum axungia vetere sine sale, sic ut axungia duplo sit quam herba, & bene commixtam facies torundulam, & inuolues in folio cauliculi, & immittes eam sub cinere calido, & cum caluerit tunc imponis super panniculam, panno ligabis, hoc eximum est & optimum.

Dracontea. Coul de dragon.

15

Dracontea
¶ Alii anchomanes, alii seron, Prophete tiphonos, à Graecis dracōtea, alii cherion, alii facinaton, alii corcodulon, alii pitoton, alii dorcadion, alii theoriphonon, Aegyptii enimion, alii asclepias.

De draconis

¶ De draconis sanguine nata fertur. Dracontea nascitur in locis summis, & sanctis, terra Apulia super saxa, tactu mollis, gustu dulcis, vt castanea viridis sapore: radix ima caput draconis habet. Ad omnium serpentium morsus.

¶ Herbae dratontæ radix in vino trita, & tepesacta, ac potui data venena discutit. Ad ossis fracturam.

¶ Herbae draconteæ radix cum axungia pisata, & in malagma redacta, ossa fracta de corpore educit, & lapides extrahit. Legis eam mense Iulio.

Satyriion. Du satyrion. 16

Satyriū

¶ Alij cinos, alij panion, Galli via, à Græcis satyrion, alij ennaticon, alij serpinon: Itali priapisci, Aegyptus orcisalitexion, alii eriton, alii mene, alii torminalis.

Nascitur in montium radicibus locis solidis, & pratis, & cultis, & maritimis. Ad vlcera difficilia & cicatrices

¶ Herbae priapisci radices tundes, & impones, & cicatrices claudet. Ad lippitudinem oculorum.

¶ Herbae priapisci succo inunges lippitudines, & dolores tolet sine mora. Si quis mulierem non poterit affectare.

¶ Herbae priapisci radicem teris cū piperis albi granis quatuor, & mellis vnciiis tribus in vino optimo, medicamen tri-duo sumis. Legis eam mense Iulio.

Gentiana. Gentienne. 17

Gentiana

¶ Alii centauriam radicem, alii aloën gallicam, alij narren, alii chironiō, Dardani aloitin, Romani genus aut cicendiam, alii criminalem vocant.

Nascitur in gemellis montibus: hæc herba ad omnia antidota facit, tactu molli, gustu amaro.

Ad serpentium morsus.

¶ Herbae gentianæ radix sicca, & in puluerem redacta, pondere vnius drachmæ potui datur, ad cyathos tres sumpta, validissimè prodest.

Orbicularis. Pain de porceau. 18

Orbicularis

¶ Alii cyclaminus, alii cysanthon, alii cysophylion, alii chelonion, alii ictyopheron, alii silenē, à Sobcrate triphalites. ab Osthane aspho, à Magis iuiaspho, Aegyptijs thesce, à Romanis rapum terræ, aut terræ umbilicus vocatur.

Nascitur in locis cultis, & montuosis. Ad caput depilandum.

C ¶ Herba

¶ Herba orbicularis in naribus immittitur.

Ad aluum concitandam.

¶ Herba orbicularis collyrium factum, & iniectū, catharticum est.

Ad splenis dolorem.

¶ Herba orbicularis succum ad cyathum vni, aceti optimi cochlearia quinque, per dies continuos nouem potui da, miraberis effectū: contra splenem pendens efficaciter medetur, & cyclamini succo quisquis anum tetigerit, mira celeritate alui solutionem experietur. Legis eam omni tempore.

Polygonum. Corrigiole

Polygonum bel
Sanguinaria ¶ Alii polygonatum, alii cynochalem, alii heraciam, alii asphalton, alii chiliophyllon, alii clemā, alii polycarpon, alii carcinethron, alii teuthalida, alii myrtopetalon, alii cnopodion, alii zaritheā, alii pedaliō, Aegyptii telphin, alii stemphin, Magi genituram herois, alii vnguem muris, Latini sanguinariam aut feminalem appellant.

¶ Ascitur vbiq; locis cultis & aggeribus. Legis eam æstiuo tempore.

Ad eos qui sanguinem reiciūt.

¶ Herba proserpinacæ succum cum vino optimo austero, sine fumo tepesactum, ieiunus bibat per dies nouem, miram rem experieris.

Ad lateris dolorem.

¶ Herba proserpinacæ succo cum oleo rosacco, si eū sapius perunxeris, tollet dolorem.

Ad mammillarum dolorem & tumorem.

¶ Herba proserpinaca tusa, & cum butyro subacta, & imposita, discutit mirè dolorem & tumorem.

Ad oculorum vitia & dolorem.

¶ Ad herbam proserpinacam vades ante solis ortū vel occasum, & circunscribes eam anulo aureo, & dices te tollere eam ad remedium oculi grauis, & post triduum ante solis ortum sublatam circundabis collo, proficiet diligenter.

Ad aurium dolorem.

¶ Herba proserpinacæ succus tepesactus & in aurem stillatus, mirificè dolorem discutit: etiam ipsi experti sumus eum potenter proficere, & vlcera quoq; aurium sanat.

Ad dysentericos.

¶ Herba proserpinacæ succus foliorum cū aqua calida potui datur quantum tibi videtur, sanūs efficitur.

Aristolochia. De la sarasine.

¶ Aliis

¶ Aliis dactylitis, aliis melocarpos, aliis teuxinon, latinè aristolochia, aliis dardanos.

N Ascitur in locis montuosis, solidis, & cultis.
Ad vim veneni.

¶ Herba aristolochia trita vel pisata, cum mero potui data, vim veneni expellit. Ad febres acerrimas

¶ Herba aristolochia suffumigabis eū: fugat etiam dæmonia. Ad fistulas.

¶ Herba aristolochiæ radix fistulis inserta, celeriter expurgat, & ad sanitatem perducit: medici quoq; sine ea nihil curare possunt. Ad frigore exustos.

¶ Herba aristolochia ex oleo calefacto, eam vim habet cum axungia vetere porcina.

Cõtra serpentium & hominum morsus.

¶ Herba aristolochiæ radices ad pondus denarii vnus, in vini hemina sapius bibat, discutiet venenum serpentis. Si infans contristatus fuerit, herba aristolochia suffumigabis eū, hilariorem facies.

Ad carcinomata, quæ in naribus nascuntur.

¶ Herba aristolochia cum cypero, & draconteæ semen cum melle impositum, emundat.

Nasturcium. Du nascitur. 21

¶ Aliis cardamon, aliis cynocardamõ, aliis iberis, aliis cardaminaca, Aegyptiis semeth, Romanis nasturcium dicitur.

Ad caput depilandum.

¶ Herba nasturcii succum si naribus induxeris, caput depilat. Hoc nasturcium non seritur, sed nascitur ab se circa parietes imos. Ad capitis vitia, & pruriginis, & furfures.

¶ Herba nasturcii semen mixtum cum adipe anserina, & tritum albationem, & furfures à capite eliciet.

Ad cruditatem.

¶ Herba nasturcium, & pulegium ex aqua decoctum da bibat, emendabitur, & discutiet cruditatem.

Ad strumas.

¶ Herbam nasturcium in menta contritum, super strumas imponis, superposito oleris folio. Ad furunculos sanandos.

¶ Herbam nasturcium cum fermento imposito, concoquet & sanat.

Xierobulbus. Sacrefchallote. 22

C ij

¶ A Græcis

¶ A Græcis dicitur hierobulbus.
Nascitur vbiq̄ue circa sepes, locis sordidis.

Ad articularum dolorem.

¶ Herbae hierobulbi vncias sex, sebum caprinum ad vncias sex, cyprinum oleum ad libram, & vncias duas in se pisato, & commisceto: vteris, dolorem articularum tollit.

Ad lentigenes si in facie mulieris sunt.

¶ Herbae hierobulbi radice cum lumento lupinacio cōmixta, mulieris faciem lentiginosam lauato, statim purgat.

Apollinaris, id est, mandragora. Du Iusquiam. 23

¶ Alii dorigenion, alii cecaneno, à Græcis dicea, alii saricinomamion, Itali apollinarem, Daci colidam, alii herbam bacchinam appellant.

¶ Apollo hanc herbam fertur inuenisse, & Asclepio dedisse: vnde nomen imposuit ei apollinaris. Ad vulnera cyronia.

¶ Herbam apollinarem cum axungia vetere sine sale teris, vinum vetus sine fumo ad cyathum vnum, axungiae libram simul pisabis, tanquam malagma, & imponis.

Chamæmelon, id est, camomilla. Camomille 24

¶ Alii anthemida, alii leucantheon, alij herathemō, quoniam vere floreat, alii chamæmelon, quoniam malum odorem habeat, nonnulli melantheon, alii chrysocomā, alii calliam, Romani mallium, Aphri asterti phen appellant.

Ad oculorum vitia & dolorem.

¶ Herbam chamæmelon si quis ante solis ortum carperit, dicit ad caliginem vel dolorem oculorum se carpere, ad albugines oculorum maximè faciet, secum alligatam gestet.

Ad calculum.

¶ Herba chamæmelon ad drachmam vnam potui detur, calculum eruet.

Chamædryd. Chamædryd. De la chesnecte. 25

¶ Aliis chamædrops, Latinis trifago dicitur.

Sunt qui eam teurion vocant.

¶ Nascitur in locis montuosis, & sabulosis.

Ad conuulsos.

¶ Herbam chamedryn contusam de ligno adiecto vino potui data, etiam ruptos sanat. Ad viperæ morsum.

¶ Herba chamedrys in puluerem mollissimum redacta & in vino veteri potui data, venenum vehementer discutiet.

Ad podagrā.

Ad podagram.

¶ Herbam chamedryn item dabis vt supra calidam, mirè podagram mollit. Legis eam mense Augusto.

Chamaelea. De la carline.

¶ Alii pyros agnen, alii heracleon, alii bdelyrà, alii coccon gnidion, Romani citocacium, nonnulli oleaginem, quidem oleastellum vocant.

Ad hepaticos.

¶ Herbae chamaeleae succus potui datus cum vino, febricitanti cum aqua calida, mirè proficit.

Contra venenum.

¶ Si quis acceperit herbam chamaeleam siccata, in puluerem redactam, & in vino potui datam, discutere venenū certum est.

Ad hydroxicos.

¶ Herba chamaelea, & chamaedaphne, & chamedrys, & chamapitys aequali portione tusa, & mollissimè cribrata, si in portione mixti vini iuuenibus cochlearia quinq; des: item iunioribus & mulieribus cochlearia tria: pueris cochleare vnum, mirificè aquam omnem de corpore per urinā digerit.

Chamapitys. Yue muscate.

¶ Alii olochyron, Athenienses ioniam, Graeci chamapityn, Itali abigā, alii syderitin, alii cypressinā nigrā, alii dromagriam, Aegyptii nemeneps, prophetae hama appellant.

Ad vulnera.

¶ Herba chamapitys contusa & imposita, vulnus sanat. Si autem altum vulnus fuerit, succum eius in vulnus mittes.

Ad strophii dolorem.

¶ Herba chamapitys potui data dolorem strophii, hoc est, interaneorum tollit.

Chamaedaphne. Du liseron.

¶ Alii lactilaginem, Graeci daphnitin, alij hydragogen, Galli vsibim, Itali laureolam vocant.

Ad aluum concitandam.

¶ Herbam chamaedaphnen in puluerem redactam mollissimum potui dato in aqua calida, aluum concitabit.

Hortriago, id est, parietaria, Parietaire.

¶ Nascitur circa monumenta, aut in monumentis: aut in parietibus, qui sunt circa radices montium.

Ad eas res, quae in homine nascuntur.

¶ Herba hortriago tusa & imposita: omnes res quae in corpore

Cij

pore

pore nascuntur, perlanat. Hanc herbam si volueris euellere, mundus, & ante solis ortum tolles. Legis eam mense Iulio.

Britannica herba *Britannica, id est, uitis alba. Vibons. 30*
 ¶ Alii damasimō, Itali britānicam, alii bibonē, à Græcis dicitur britānice, prophete eclusos, alii betā vel plātaginem. Ad vitia quæ in ore nascuntur.

¶ Herba britannica sumpta viridis in modum lactuæ, fanat: & per se trita, atque expressa, succus in ore contineatur, & aliquid ex ea deuoretur, id æquè proficit. Ad oscitadinē.

¶ Herbā britānicam si viridē non habueris, etiam aridam cōtusam cum vino, vt mellis crassitudo fiat sumito: eodē modo viridis sumpta, eandem effectum habet.

Ad dentium dolorem, & si laxi fuerint.

¶ Herba britannica mira quadam potentia succurrit. Reponendus autē est hyeme succus, vel puluis eius, nam non semper apparet: succū eius herbe seruabis in vase, vel cornu arietino. Puluerem quoq; eius reponito. Nam ad eodē vsus cum vino sumptus, æquè efficaciter prodest. Ad aluū cōcitandā.

¶ Herba britannica succus pro viribus cuiusq; sumptus per se, sine periculo purgat,

Ad paralyfim.

¶ Herba britannica viridis cum radicibus contusa, cum vino mero optimo ad cyathos duos, vel tres potui sumpta mirificè proficit.

Ad anguem, quod Græci Synanchen vocant.

¶ Herba britannica flos antequā tonitru audiat collectus & deuoratus, per totum annum anguem declinabit.

Ad oculorum dolorem.

¶ Herbam britānicam æquo pondere cum vino accipiat, in presenti dolorem tollet.

Lactuca syluatica *Lactuca syluatica. Cichoree blanche. 31*
Cichorea alba ¶ Alii hieraniō, à Græcis trida xagria, Aegypt^o hymbosus, alii aspidion, alii lactuca syluatica, alii pæris.

¶ Nascitur locis cultis, & sabulosis.

Ad caliginem oculorum.

¶ Dicitur cum aquila in altum vult volare, vt prospiciat rerum naturam, lactuæ syluaticæ folium euellere, & succo sibi oculos delinire, & accipere maximam claritatem. Herba igitur lactuæ syluaticæ succum misce cum vino vetere & melle acapno, id est quod sine fumo optimè collectum est, & tere,

& tere, & in ampullam vitream cōdē, si eo vtere, miram medicinam experieris.

Argemonia. De Cempatoire.

32. *Argemonia*

¶ Alii sarcocollam, Græci acelan, Itali argemoniam nomināt. Ad oculorum vitia vel dolorem.

¶ Herba argemonia viridis per se trita si arida fuerit, in calida aqua intincta vt facillimè teri possit, illita, suggillationes & liuores oculorum discutit.

Ad vulnera, & vlcera, & canceromata.

¶ Herba argemonia viridis contusa, & apposita, vulnera sanare apta est. Si autē arida fuerit, aqua tepida remissa, idem perficere creditur.

Ad ventris dolorem.

¶ Herbæ argemoniæ radicē bibat, mirè pdest. Ad fluxum.

¶ Herba argemonia contrita, & apposita, mirè doloribus, & tumoribus, & fluxu concitis succurrit.

Ad morsum serpentis.

¶ Herbæ argemoniæ drachmas duas cum vini cyathis duobus potui dato, discutit venenum mirificè.

Ad percussum ferro vel fude.

¶ Herba argemonia contusa, & imposita mirificè sanat.

Ad verrucas tollendas.

¶ Herba argemonia cum aceto imposita, tollit verrucas.

Ad splenis vitia, vel dolorem.

¶ Herba argemonia in cibo sumpta splenem consumet.

Ad ea quæ immunda sunt.

¶ Herba argemonia cōtrita & imposita, aperit, & persanat.

Asphodelus, id est, lapatium. Haſte royale.

33. *Asphodel*

Alii astulam regiam.

Ad dolorem tibiæ, vel pedum.

¶ Herbæ asphodeli succo cum oleo amygdalino unge quod dolet, mirificè sanabitur: etiā si tumores fuerint, illam tuſam & subactam imponis.

Ad hepatis dolorem.

¶ Herbæ asphodeli radicem discoque, & ex aqua multa dato potum, hepatis dolorem mirè tollit.

Oxylapatium. De la patience.

34. *Oxylapatium*

Itali lapatium acum vocant.

Si qua iduritia in corpore fuerit.

¶ Herba oxylapatium cum axungia veteri sulleta pisata, & ex pane domestico facta vt malagma, & imposita, mirificè sanat.

Centaureum.

*Centaureum**Centaurium. Centaure.*

35.

¶ Centaurium maius, alij narcen, alij chironian, alij Maroniam, Itali fel terræ, Prophetæ Hæma herculis vocant. Ad hepatis dolorem.

¶ Herba centaurium maius ex vino decoctū, & potui datū, splenem persanat. Ad vlcera, vulnera, & canceromata.

¶ Herba centaurium maius cōtritum & impositum, tumorem fieri non patitur. Ad suggillationes & liuores.

¶ Herbæ centaurij maioris succus perunctus ex aqua summe facit. Ad vulnera recentia.

¶ Herba centaurium efficax est ad plagas glutinandas, vt etiam carnes coërceat quæ ex aqua eius coquantur.

*Centaureum minus**Centaurium minus. Centaure.*

36.

¶ Centaurium minus. Sūt qui limnesum, alij helleboriten, alij amaranthum, Magi Sanguinem herculis, Daci Tulbala. Romani Febrifugiam, aut herbam multiradicem appellant. Chiron centaurus has herbas fertur inuenisse, à quo tenet nomen Centaurium. Nascitur locis solidis & fortibus. Ad viperæ morsum vel dolorem.

¶ Herbam centaurium minus, ex aceto tritum datum potui, mox discutiet venenum. Ad oculorum aciem deponendam.

¶ Herbæ centaurij minoris succo oculi inuncti, aciem extenuant, & sanantur, adiecto etiã melle. Eodem modo proficit caligantibus oculis, ita vt claritas restituatur, centaurij minoris manipulos in vini congio coquito, & triduo macerato, mox eximito, inde quotidie ad heminam mixtum melle adiecto, ieiunus bibat. Ad auriginem.

¶ Herba centaurium minus decoque in aqua ad tertias, & ex ea da bibere quātum potuerit, sanabitur. Ad lūbricos & tineas.

¶ Herbam centaurium minus dabis vt supra, eiiciet tineas. Ad venenum si quis sumpserit.

¶ Herbam centaurium ex aceto tritam dato bibat, mox discutiet venenum. Item centauriæ radicis pōdus denarij vni cum cyathis tribus vini bibetur.

*Profopis
Duglester**Profopis, id est personacia. Duglesteron.*

37.

¶ Alii bacchion, alii neophelion, Daci reborasta, à Græcis profopis, alii elephantosis, alii dardana, Itali personaciam, alii elephas, Galli betilolen. Ad vulnera oia.

¶ Herbæ personaciæ succi cū vino potio data, oīno morsus serpentium vel colubræ mirificè sanat. Ad febres.

¶ Herbæ

¶ Herbae personaciae foliis cinges febricitantem, statim mirificè effugabitur febris. Ad vulnus si cancerauit.

¶ Herbam personaciam aqua foueto, deinde ipsam cum nitro, & axungia, & cum aceto tere, in pannum induc, & impone. Ad intestinorum dolorem.

¶ Herbae personaciae succum ad cyathum vnū, ex melle cyathos duos ieiunus bibat. Ad canis rabiosi morsum.

¶ Herbae personaciae radicem cum sale marino tritam, morfui imponito, mox sanat.

Ad vulnera vetera quae satis humoris praestant.

¶ Herbae personaciae radicem, & spinā, quae in locis siccis nascitur, aequali pondere cōteris, & imponis. Ad cōbustum.

¶ Herbae personaciae succum ad cyathum vnū, cū mellis cyathis duobus bibat. Ad eos qui sanguinem reiciunt.

¶ Herbae personaciae drachmam vnā, id est, scrupulos tres cum pineae nucleis, & myrrhae capito, fac pastillos, cum vino potui dato, sanguinem reicientem sanat.

Fraga. Freses.

38. *Fraga*

¶ Nascitur in locis opacis, & mundis, & collibus.

Ad penis dolorem & colicos.

¶ Herba fraga cum pipere albo, & melle mixta, & potui data, mirifica est. Ad suspiciosos & colicos.

¶ Herbae fragae succum cū pipere albo, & melle misce, da potui, mirificus est.

Althaea. Guimauues.

39. *Althaea Guimauues*

¶ Alij ibiscum, Romani pariter Graecis althæan dicūt.

Nascitur in locis humidis, & campis.

Ad podagram.

¶ Herbam Ibisicum pisatam cum axungia veteri imponito, tertia die sanabitur, eius herbae experimentum authores plures affirmant.

Ad collectiones quae in corpore nascuntur.

¶ Herbam ibiscum decoque cum scenogreco & lini semine, cum polline impone, duritias omnes discutiet.

Ad intestinorum dolorem.

¶ Herbam ibiscum item vt supra decoque, postea ex ea calida intestinum foue, tertio die sanat: experti fumus.

Ad omnes entothefinas.

¶ Herba ibiscum decocta cum malua erratica & scenogreco medetur.

D Hippuris.

*hippuris
tranda aqua*

Hippuris, id est, equisetum. Coue de cheual. 40.

¶ A Græcis hippuris, Itali equinalem.

Ad dyntericos.

¶ Herba hippuris succum ex vino dulci ad cyathos duos potui dato, dynteriam sanare creditur.

Ad eos qui sanguinem per os reticiunt.

¶ Herba hippuris succum ex vino austerissimo bibant, mox restringet.

Herba erratica. Mauue errant.

*herba erratica
manulue*

¶ Alij maluam rusticam, alii elgomolara, Itali opiriacam, alii eupon, alii molocmaptio, alii ibiscum, à Græcis molocynagia, alii collyrin, alii melionstrophon, alii maluam erraticam. Nascitur vbi que locis cultis.

Ad vesicæ dolorem.

¶ Maluam erraticam cū totis radicibus suis ad libram vnā pisatam in congio aquæ decoque ad dimidium, per triduum ieiuno da bibere, sanabis eum.

Ad neruorum dolorem.

¶ Malua erratica cū axungia vetere pisata, & imposita, neruorum dolorem mirificè sanat, facit & ad oēs entothelmas decocta adhibito scœnogræco.

Ad lateris dolorem.

¶ Maluam erraticam decoque oleo, & postmodum distringe folia, in mortario tere, in pannum induc, impone, triduo non solues, emendat dolorem.

Ad vulnera recentia.

¶ Maluæ erraticæ radicem in cinere coctam tere, & impone.

Ad panniculam quæ in inguine nascitur.

¶ Herba maluæ erraticæ radicem in cinere coctam tere, & impone.

Buglossum. Buglosse.

42.

Buglossum

¶ Magi felis genituram, Zanuchi osthanes, Aegyptij autucorinbesor, Aphri asanaphi, Romani bouis linguam, bubulam linguam, aut libanion appellant.

Nascitur locis cultis, & sabulosis, ranis & serpenti- bus contraria.

Ad tertianas siue quartanas.

¶ Herba bouis lingua, quæ tres thyrsos similes mittit ei⁹ radicem totam ex aqua decoques, & potum dabis, remediabis: quæ autem quatuor thyrsos habet, facit ad quartanas, dabis vt suprâ. Alia item est herba similis quæ folia lapatii fert mî nuta. Hius radix pota ex aqua, ranis, & serpentibus est ad- uersa.

Ad suppu-

Ad suppuraciones in corpore.

¶ Herba bouis lingua ex melle, & pane spissata vice malagmatis, mirificè rumpit. Hanc leges mense Julio.

Bulbus scyllaticus. Vng portion.

¶ Alii p̄cratiō, alii bulbo scyllites, alii biazon, alii scylla, alii tiphonō, Itali scylla rubea masculina. Ad hydrophisin.

¶ Herba bulbi scyllatici torretur, deinde circumpurgatur, & medium eius in aqua coquitur: cum madidum fuerit, eximitur, & ex eo tres oboli dantur ex melle & aceto, & euacuat per vrinam.

Ad paronychia.

¶ Herba scyllæ radix pisata cū aceto & pane imposta, paronychia mirificè sanat. Ad hydropicos vt sitis extinguatur.

¶ Herba scyllæ folium subiectum sub lingua sitim compescit. Legis eam omni tempore.

Ad perniones.

¶ Herba scyllæ quod est in medio eius cum oleo deferefacto, atque ea quæ dolorem exhibent vngendo sanabuntur.

Cotyledon. Duftecade citrin.

¶ Alii cepora aphroditis, alii stichas, alii vmblicū venenis, alii pales, alii stergeton. Nascitur in tectis, aut in monumentis.

Ad strumas discutien das.

¶ Herba cotyledon pisata cum axungia ouilla fœminibus sine sale æquis ponderibus calida imponatur, strumas discutit. Legis eam hyemis tempore. Gallicus, Sceleree.

¶ Nascitur in locis solidis circa vias. Ad morsum canis.

¶ Herbam gallicus cum axungia & pane domestico etiam imponis, mox sanabitur. Eadem etiam duritias discutit, & imposita cum sale, & trita, canis morsum sanat.

Prassion. Du marrubium.

¶ Aegyptii steriō, alii conesurum, alii vlderariam, alii empatriyon, propheta ematauru, alii marrubium, alii camelopodium, alii philopin, alii aphedion, alii messadam, alii nostrofundum dicunt. Ad tussim gravem.

¶ Herbam marrubium coques cum aqua, & dabis bibere iis qui grauititer tussunt, sanabuntur mirificè.

Ad stomachi dolorem.

¶ Herba marrubii succus potatus stomachi dolorem tollit: & si febricitat, ex aqua potatus satis elenat.

Ad lūbricos.

¶ Herba marrubii, absinthii, & lupinorum partibus ponderibus in aqua mulsa cocta, & cum vino bis, aut ter in vmbilico posita, necant lūbricos.

D ii Ad

Ad condylomata.

¶ Herbam marrubium combure, eius cinerem infrica, sanabitur. Ad venenum si quis biberit.

¶ Herbe marrubii succum dabis ex vino veteri, discutiet venenum. Ad scabiem vel impetiginem.

¶ Herbam marrubiū discoque, & ex aqua corpus lauato, scabiem discutit, & impetiginē. Ad pulmonū extensionē:

¶ Herbam marrubium ex melle coctam sumat, mirè curat. Ad omnem duritiem.

¶ Marrubium rosam cum axungia & impositum, mirè sanat. Si quis lassus ab opere, aut aliter, inciderit in languorem, & nervorum dolorem, & spasmodum.

¶ Herbe marrubii succus cum oleo rosaceo permixtus, & perunctus, sine mora sanabit. Ad omnia vulnera.

¶ Marrubium in aliquo folio inuoluis, vt coquatur in cinere, & teris cum axungia, & imponis: omnia vulnera curat.

Xiphion, id est, phasganion. Plante cotoniere. 47

¶ Alii eam dicunt phasganon. Ad fistulas quæ in corpore nascuntur.

¶ Herbe Xiphionis radice vncias. ii. amuli vncias sex, acceti cyphos duos, adipis vulpinæ vncias tres ex vino pisabis in panno lineo, & impones, miraberis. Ad capitis fracturam.

¶ Herbe Xiphionis superiorem partem conteris, & tritam siccam æquis ponderibus mixtam vino sumit, capitis ossa fracta extrahit: aut si quid in corpore suppuratum fuerit, vel si pedibus calcata sint ossa serpentis, contra venenum similiter efficax est. Gallitricum. Oruale 48

Ad strumas virginum.

¶ Herba gallitricum pisata per se, imposita virginum strumis, sanat. Ad capillos.

¶ Herba gallitricum in oleo trita, & in caput peruncta, capillos inficit. Moly. Du sebesten. 49

¶ Clarissima herbarum Homero teste, qui inuentionem eius Mercurio assignat, cuius succus veneficia demonstrat, radice rotunda, nigraque, magnitudine capæ. Ad dolorem matricis.

Herba moly contusa, & imposita, dolorem matricis sedat.

Heliotropium. Sesame sauuage. 50

Alij scorpiuron, alij heliotropon, alii dialion, alii heliopon, alii scorpioctonon, alii sesamon agrion, alii scorpii vram vocant.

Nascitur.

¶ Nascitur vbique in locis cultis, & mundis, & pratis. Eius herba diuine ad solis cursum flores se vertunt, & cū sol occidit, flores se claudunt: rursus cum oritur, flores se aperiant: facit ad remedia multa. Ad omne venenum.

¶ Herba heliotropii puluis mollissimus, aut succus eius cum vino veteri optimo potui datus, mirè venena discutit. Ad luxum.

¶ Herba heliotropii folia cōtusa & imposita, efficaciter sanare dicunt. *Crias. De lucanie.* 51 *Crias*

¶ Nascitur in Lucania: marmoris albi colorē habet, quatuor rubicundis ornata cauliculis. Ad sciaticos sanandos.

¶ Herbae crige radix pisata & imposita, sciaticos tertio die sanat, quasi malagmatis genus impone. Ad omnes dolores in corpore.

¶ Herbae crige radix contusa & imposita vbi dolet, omnes dolores sanat. *Polytrichon. Du politri.* 52 *Polytrichon*

¶ Alii lites, alii supercilium terræ, à Græcis adyaton, Aegyptus celini, alii tricymam, Romani cincimalin, alii euentricon, alii terræ capillos. Nascitur in parietinis & humidis locis. Ad coli dolorem.

¶ Herbae polytrichon quæ habet ramulos quasi seta porcina, eius folia cum piperis granis nouem, & seminis coriandri granis nouem contrita simul cum vino optimo dabis bibere introcūti in balneum: facit etiam ad capillos mulierum nutriendos & virorū. *Hastula regia. Mauue sauage.* 53 *Hastula regia*

¶ A Græcis dicitur molocinagria, id est, malua syluatica. Ad dyentericos.

¶ Herbae hastulae regiae radix, cum vino trita potui datur, dyenterici statim sentiunt beneficiū. Ad ventris fluxū.

¶ Herbae hastulae regiae semen mixtum cum aceto acerrimo potui datū, ventrē restringit. *Papauer. Du pauot.* 54 *Papauer*

¶ Alii oxytonon, alii rhoeam, Aegyptii nanti, alii papauer syluaticum, Itali papaueralem vel papauer albū. Ad epiphoras oculorum.

¶ Herbae papaueris succum vel cauliculum cum fructu suo oculis imponis. Ad hemicraniū, vel capitis dolorem.

¶ Herbam papauer syluaticum teres cum aceto, & impones super frontē, sedabit dolorē. Ad somnū, si qui nō dormiūt.

¶ Herbae papaueris succo si quem perungas, somnum cum sopore obiicit. *Oenanthes. Durete rasine.* 55 *D iij ad*

Ad stranguriam.

Senato
Narcissus

¶ Herbe cenanthis radicem in puluerem redactam, ad stranguriam in vini cyathis duobus dabis. Herbe cenanthis radicem dabis vt supra, tussim fedat. *Narcissus*. Mort au chien. 56

¶ Narcissum alii narcissonanydro, alii autogenes, alii bulbon emeticon, alii Iyrion, Romani bulbum morbitarium. Sunt qui vt liliam, liriium appellant.

Ad vulnera quæ ab se nascuntur.

¶ Herbe narcissi radice contusa cum oleo & farina, fac cataplasma & impone vulnere, sanabit mirifice.

Splenion
Stolopendria
Sicuzca

Splenion, id est, *stolopendria*. Cheure fueille. 57

¶ Alii hermion, alii phrygiam, alii imagales, à Græcis splenion, alii lonchites, alii phrygites, alii cotodorres, alii thonerion. Ad splenis dolorem.

¶ Herbe splenion radix in puluerem mollissimum redacta, in vino leuiori potui detur, summam rem experieris. Constat sic inuentam: cum extra super eam proiecta essent, adhasisse lieni, cuius exinansse: propter hoc à quibusdam splenion vocatur. Narrant etiam suos qui radices eius edunt sine splene inueniri. Quidam eam dicunt ramis hysopi furculosam, folia fabæ eius nomen appellant. Legunt eam maximè cum flore: ex Cilicie, & Pifidiæ motibus laudat. Nasctur locis aquosis & humectis. *Polion*. Du polion nare 58

Nasctur locis asperis. Ad lunaticos.

Polion

¶ Herbe polii succum commisceas cum aceto, & perugis eos qui patiuntur antequam accedant lectum. Item pilulas eius & radicem in linteolo mundo circa collum eius qui patitur ligabis: experimentum factum est. *Victoriola*. 59

Victoriola
Confirmam

¶ Alii daphnes, id est, alexandrium, alii eupeialos, Itali periga, Græci daphnitis, alii daphnes samothracines, alii nicephilos, alii victoriæ philon, alii pelleomdea, alii stephanos alexandrinus, alii daphnoglosson, alii laurus alexandrina.

Ad phlegmata mundanda.

¶ Herbe victoriolæ foliorum succus, cyathis duobus vel tribus datus cum melle bibere ieiuno, mox phlegmata intercidit.

Confirma maior. De la concise. 60

Confirma maior
Confirma

¶ Alii confirmam, alii confirmam, alii anagallicum dicunt. Nasctur in palustribus, vel hortis.

Ad profunium mulieris.

Herbe

¶ Herba confirmæ puluerē mollissimè tritū potui dabis in vino, mox restringit. Ad cōuulsos vel qui intus rupti sunt.

¶ Herba confirmæ radicem in cinere tepido coquito, ex melle ieiuno dabis vt edat, sanabitur, & thoracem in totum purgabit.

Ad stomachi languorem.

¶ Herba confirmæ radix cum oxygano sedat dolorē, & magnum beneficiū sentit.

Asterion. Du petit muguet. 61

¶ Nascitur inter petras & loca aspera. Hæc herba nocte tanquam stella in cælo lucet, vt qui videt ignorans dicat phantasma se videre, & metu plenus irridetur maximè à pastoribus.

Ad caducos.

¶ Herba asterii baccas eis dabis manducandas Luna decrecente, cū erit in signo Virginis, & ipsam herbam habeant in collo iuspēsam, remediabūtur.

Leporis pes. Pied de lieure. 62. Ad ventrem soluendum.

¶ Herbam leporis pedem siccata & in puluerem redactam dabis potionem in vino, si sine febre est: si autem febricitat, cum aqua calida, mox soluet ventrem.

Dictamnium. Du muguet. 63

Aliis syluestre pulegium, aliis embraeton, aliis belouacos, liis artemedeion, aliis cretica, aliis ephemeron, nonnullis eldia, aliis beloticos, aut dorcidion, aut helbunion, Romanis vstilago rustica. Nascitur in insula Creta in mōte Ida. Si qua mulier fœtum mortuum in vtero habuerit.

¶ Herba dictamni succum, si sine febre fuerit, cum vino dabis: si autem febricitabit, cū aqua calida, mox eiiciet fœtū sine periculo. Ad plagas siue à ferro, siue à sude inflictas.

¶ Herba dictamni succum in plagam infundet aliquis, & bibet, mox sanus erit. Ad serpentium moriūm.

¶ Succum eius cum vino bibat, & mox discutiet venenum. Si quis venenum biberit.

¶ Herba dictamni succus cum vino potui datur. Nam tanta vis est dictamni vt non solum interficiat serpentes vbiq̄ fuerint presentia sua, sed si odor eius vento deferente peruenit, mox occidat. Fertur & hoc exemplum: Si caprea in vocatione telo percussa fuerit, & cum sagitta peruenerit ad herbam dictamni, pascitur, & telum à se eiicitur, & plaga sanatur.

Ad vulnera recentia.

¶ Herba dictamni, & argemoniā, & ambrosiā cōtritas cū butyro imposito plage, miraberis in omnibus dictamni effectū.

Solago

Solago maior
Cynose salu. ag.

Solago maior. Cichoree sauuage. 64

A Græcis dicitur helionscorpion.
Ad serpentium morsus & scorpionis ictum.

¶ Herba solago maior siccata, & in puluerem molliissimum redacta, in vino potui datur, & ipsa contusa plagæ imponitur.

Solago minor
Cynose

Solago minor. Cichoree. 65

¶ Alii heliotropion dicunt. Ad lûbricos necãdos.
¶ Herba solago minor siccata & in puluerem redacta, & in aqua calida potui data, lumbricos occidit.

Pæonia. Piuoine. 66

Pæonia

¶ A Græcis pentorobon, alii cydiodenã, alii agaofoten, Itali pæoniam dicunt. Inueta à Pæonio nomen autoris retinet. Nascitur in Creta, quã Homerus sacer author libris suis inseruit. Hęc in extrema regula bacculas bebet malignatima gnitudine, quę nocte sic lucet tanquã lucerna, quod granũ est cocci simile. Plurimũ noctu à pastoribus inuenitur.

Ad lunaticos.

¶ Herba pæonia si lunatico iacenti imposita fuerit, statim se leuat vt sanus: & si eam secũ habuerit, nunquam ei accidet.

Ad sciaticos.

¶ Herbæ pæoniæ radicis partem alligabis lino, & ei qui patitur circuncinges, res est saluberrima.

Peristereon. Veruaine. 67

Peristereon
Libana

¶ Alii verbenacam rectam Græci peristereona vocant, alii trygonion, alii bunion, alii hierobotanen, alii philtrodoten, Aegyptii pemsempe, Magi Iunonis lachrymam, alii mustellæ sanguinem, alii sanguinem Mercurii, Romani cristã galinaceam, alii pheriam, illi trixalidem, alii exuperam, alii herbam sanguinalem. Ne quis à canibus latretur.

¶ Herbam peristereona si quis secum habuerit, negant à canibus latrari.

Ad omnia venena.

¶ Herbæ peristereonis puluerẽ si quis potui dederit, omnia venena discutit.

Brionia. Du feuardent. 68

Brionia
omb. alba

¶ Alii vitem albam, alii ophiostaphylon, alii chelidonium, alii melothron, alii psilothron, alii archezostin, alii agrostin, alii cedrostin appellant. Ad splenem.

¶ Herba brionia in cibo datur & per vrinam splenis digeritur. Hęc herba tam laudabilis est, vt lientericis in potionibus mittatur.

Nymphæa. Iaulnet deau. 69

Nymphæa

¶ A Græcis prothea, aliis accabus, aliis lotometra, aliis androcanos

drocanos, aliis hydrogogos, aliis arneon, Italis nymphæa dicitur
Ad dysentericos.

¶ Herba nymphææ semen cum vino tritum potui datur, radicem eius dabis manducare dysenterico diebus decem. Item radicis eius succum in vino austero dato, vètris cursum stringit.

Crission. Langue de beuf. 70

Ad faucium dolorem.

¶ Herba crission radicem si quis in collo portauerit suspensam, fauces ei nunquam dolebunt.

Ifatis. Du gualde. 71

¶ Aliis ifatis satua, aliis augion, Magis arufion, Italis gluta aut glastum dicitur. Ad morsum serpentis.

¶ Herba ifatis folia contrita cum aqua & in plagam imposita adiuuant: & dolorem tollunt.

Scordion, id est forbus. Chamaran. 72

Ad morsum serpentis.

¶ Herba scordion coquitur, & datur ius eius potui cum vino: ipsa autem contusa in plagam imponitur.

Ad neruorum dolorem

¶ Herba scordion trita, cum oleo laurino subacta, tollit dolorem. Ad quotidianas vel tertianas.

¶ Herba scordion alligata circa corpus hominis quotidianas & tertianas tollit.

Verbascus. Bouillon 73

¶ Sunt qui lichniten, qui phlomo, Daci diesathe, propheta hermiradon, Itali verbasum, ægyptii nihat dicunt. Nascitur in locis sabulosis, & aggeribus. Hanc herbam dicitur Mercurius Vlyssi dedisse, cū deuenisset ad Circen, & nulla malefacta eius timuisse.

Aduersus malos occurfus.

¶ Herba verbasci virgulam qui secum portauerit nullo metu terribitur, neque beluæ neque malorum mentione molestat.

Ad podagram.

¶ Herba verbasus cōtusa atq; imposita intra paucas horas dolorem efficaciter sedabit, vt etiam ambulet statim. Hanc compositionem præcipuè authores proficere affirmant.

Heracles, id est, ferraria nigra. Du gramil. 74

¶ Alii herculanam, alii exuperam patricale, Græci heraclea, ægyptii fendionor, Itali solastrum vocitant.

Vt in via tutus ambules.

¶ Herba heracleam si tecum in via portaueris latrones non timebis,

E

timebis quinetiam fugat eos. Ad caliginem oculorū.

¶ Grana herbe supradictæ purgato, & in oculū mittito, tollet eam cum albugine. *Chelidonia.* De lescere. 75

Chelidonia.

¶ Alii hydrūdinaria, ægyptiis mopop, Dacis eurupilene, Græcis pæonia, Gallis chelidonia dicitur.

Ad caliginem oculorum & qui vlcera in oculis & scabritudinem habent, & ad albuginem oculorum.

¶ Herbe chelidoniæ succum de radice eius cōteris cū vino vetere, & melle attico, piper album in se bene contritum mifces, & vngis deintus. Hoc experti sumus de succo eius. Item eius lacte oculos sibi vngent. Ad caliginem oculorum.

¶ Herbe chelidoniæ succus vel flos expressus, & mixtus cū melle attico in vase æreo, leuiter cineri cōmixtus decoctūsq; singulare remediū contra caliginē est quidam succo tantum vtuntur, Ad parotidas.

¶ Herba chelidonia trita, & ex aqua potui data mirè prodest. Ad combustum.

¶ Herbam chelidoniā cum succo caprino conteris & imponis. Ad capitis dolorem.

¶ Herbam chelidoniā ex aceto tritam illinito fronti & capiti. Ad dentium dolorem.

¶ Herbe chelidoniæ radicem ex vino, & cupressi folia trita & thedam masculā aceto decoque, & tepesactū gargarizet.

Solatrium. Morelle. 76

Solatrium

¶ Alii accabon, Galli scobilon, Græci strignon, ægyptij alselo, Itali coculum dicunt. Ad ignē sacrū.

¶ Herbe solatri succus illinitus cum aceto summè prodest. Ad tumorem corporis.

¶ Herbam solatrū tusam cū oleo subactam imponere prodest. Si qua mulier in inferiore parte laboret.

¶ Herbe solatri succo se soluet. Ad auricularū dolorē.

¶ Herbe solatri succum oleo cyprino misce, & tepesactum stilla in auriculam. Ad dentium dolorem.

¶ Herbe solatri baccas commanducet. Ad sanguinem si de naribus fluat.

¶ Herbe solatri succo madido linteolo nares obturet, mor restrinet. *Senecion.* Du senesson. 77

Senecion

¶ Aliis erigeron, Tuscis diua, Græcis gerontea dicitur. Ad vulnera quamuis vetustissima.

¶ Herba senecion tusa & subacta cum axungia verere, plagæ im-

gæ imposita sanat vulnera. Si quis ferro percussus fuerit.

¶ Herba senecion si manè ad horam sextam collecta & tusa cum axungia vetere, & in plagam imposita fuerit, plagam aperit & expurgat. Itè si eam simili modo post meridiem colligas, & cum axungia pisces & misceas, imposita plagæ claudit & persanat. Ad pedum tumorem vel neruorum dolorem

¶ Herba senecion tusa cum axungia & imposita, pedum dolorem sedat vel neruorū potentissimè. Ad stomachi dolorè.

¶ Herbæ senecionis cauliculi cum cariota bene subacti, vt sit malagmatis genus, & impositi in stomacho summè dolorem sedant. Ad lumborum & coxarum dolorem.

¶ Herba senecion trita cum sale vt sit genus malagmatis, opposita pedibus prodesse dicitur. *Felix. Feuchiere* 78

¶ Alij perin, Itali filicam, alij blechnon. Ad ramicè pueri. ¶ Herbam filicem quâ in radice esculi arboris inuenies, tunde cum axungia & panno inductâ sursum versus ligabis, sanabit quinto die. Ad vulnera.

¶ Herbæ filicis radicem contritam vulneri appositam habe. Ad dolorem femorum vel surarum,

¶ Herba filice fumigabis loca. Item infantem languidum si ex ea fumigaueris, facilè conualescit.

Gramen. Dent de chien. 79

¶ Alii agrostin, alij egirò, alij amaxitin, Aegyptij anuphi, alii asyphylion, alii sanguinalè, alii vniolâ. Hispani apariam, Daci cotiatam, Aphri iabel. Itali gramen vocant.

Ad epiphoras oculorum.

¶ Herbâ gramen quæ in se summū trifurcum habet (nam in plura diuiditur) decrefcente luna sublatum teres, & in portione dabis cū vino bibere: deinde vnum ex ijs lippire incipièti ad collū ligato, & celeriter epiphoras discutere creditur.

Ad splenis dolorem.

¶ Herbâ graminis decoques & eius florè in pāno lineo impones in splenem, sentiet beneficium.

Gladiol. Glaioul de Riuiere. 80

¶ Alii xyphion, alii anactorion, alii phasganon, alii macherion, alii arion, alij genitalem vocant.

Ad vesicæ dolorem, & eos qui vrinam non faciunt.

¶ Herbam gladiolam effodies & siccato cortice radicè eius coterito, & additis vini cyathis duobus, aquæ cyathos tres coniunges, & sic potabis. Ad splenis dolorem.

E ij Herbam

¶ Herbam gladiolam maturissimam lectam, siccata, & pisatam, & in puluerem redactam, & cum vino lenissimo potui datam, mirificè splenam siccare credunt.

Ad coli & præcordiorum dolorem.

¶ Herba gladiolæ baccâ tritam & lacte caprino, melius si asinino, tepefactam dato bibere, desinet dolor.

Rosmarinum. Romarin 81

Rosmarinum

¶ Alii zeam, aut campsanema dicunt. Nascitur in locis marinis, & hortis. Anteq̃ thus sciretur, hac herba homines deos placabant.

Ad dolorem dentium.

¶ Herba rosmarini radicem commaducato, dentium dolorem sine mora tollet: succum eius si super dentem tenueris, mox sanat.

Ad languentes.

¶ Herba Rosmarino trita cum oleo, languidum perunges, mirè sanabitur.

Ad pruriginis.

¶ Herbam Rosmarinum conteres, & succum eius cum vino veteri & aqua calida da per triduum bibat.

Ad hepatis dolorem vel interaneorum.

¶ Herba rosmarini fasciculum condis in aquam, adicies illi amomi pusillum, aut spicam nardi, & palmulas duas, rutæ cauliculum in se coque & aquam earum dabis bibere, sanus fiet.

Ad tussim.

¶ Herbam rosmarinum cum pipere & melle teris, & facis pastillos & dabis vnum manè, & vnum serò cum dormitum vadit, tussim sedat.

Ad interaneorum dolorem.

¶ Herbam Rosmarinum viridem, aut aridâ dabis vt supra.

Ad oculorum album.

¶ Herba rosmarini cinerem commisceas cum melle attico & inungis.

Ad vulnera recentia.

¶ Herba rosmarinum contusa, vel cocta cum axungia & imposita, optimè facit.

Ad frigora & tertianas.

¶ Herbam rosmarinum contusam in calida aqua siue cû vino, potui dabis sub accessionem, liberabis eum.

Pastinaca id
cazofa

Pastinaca syluatica. Pastenade sauuaige. 82

¶ Alii carotam, Aphri sicham, Græci ageriontaphilò, alij engon, Itali pastinacam syluestrem dicunt. Nascitur in locis saxosis & aggeribus.

Ad mulieres quæ à partu laborant & non purgantur.

¶ Herba pastinaca syluatica cocta, aqua eius se foueat, sanabitur.

Ad purgationem mulieris.

¶ Herbam

¶ Herbam pastinacam syluaticā coctā cum eadem aqua qua cocta est commisce, & dato bibere, purgabitur.

Perdicalis. Herbe murale.

pednat
83

¶ Alii muralē, alii perietariam. Ad podagrā aut gonagrā.
¶ Herba perdicalis coquitur in aqua, & ex ea aqua fouebis pedes, vel genua: deinde ipsam tusam cum axungia impones panno, induc tum pedibus vel genibus, sanabis mirē, nascitur in parietibus, aut maceris, aut aggeribus.

Mercurialis. De la mercuriale.

mercurat
84

Græci hnozoftin, alii chryfitin, alii argyricen, propheta hermu botanlon, Itali mercurialem nominant.

Ad ventris duritiem.

¶ Herbam mercurialem coques, & tritam ex passo dabis, statim detrahet & stomachum purgabit: etiam semen eius tritum cū passo dabis, idem detrahet. Ad mēstrua prouocāda.

¶ Herba mercurialis admota cum irino vel rosaceo oleo, potui data, mox prouocat.

Ad oculorum epiphoras.

¶ Herba mercurialis succum tepidum in aurē stillato, mox liberabit.

Radiolum. Du polipode.

Radiolum
85

¶ Alii filicinā dicūt, similis est filici quæ ferē in lapidetis nascitur, vel in parietinis, habēs in foliis singulis binos ordines punctorum aureorū. Ad capitis dolorē.

¶ Herbam radiolum contusam, & antē curiosē depurgatā, cum aceto scyllitico vsq; adeo decoctam donec non pareat, perungito, capitis dolorem sedat. Ad aluum concitādam.

¶ Herba radioli radicem euulsam, & cultro corticem depurgatam cum malua tere, & ita ius earum bibito, sine labore vel aliquo tedio ventrē deducit, & omnes æstus depellit.

Asparagus agrestis. Des asperges

Asparag
86

¶ Alii petreon, alii myacantham vocant.

Ad vesicæ dolorē vel tumorem.

¶ Herba asparagi agrestis radicem quoque in aquæ sextario in pultario nouo ad quartas, & ieiunus diebus septem sumat potui, plurimis diebus balneo vtatur in frigidam nō descendat neq; frigidam bibat, miram rem experietur.

Ad dentium dolorem.

¶ Herba asparagi succum in ore contineri oportet.

Ad elephantiosos.

¶ Herba asparagi radix trita, cocta imponitur.

Ad renūm dolorem.

E iij

¶ Herba

¶ Herbae asparagi agrestis radix trita, cū vino potata proficiat. Si quis maleuolus deuotarit hominem, herbae asparagi agrestis sicca radice cū aqua fontana lustrabis eum, & solutus erit. Sabina. Saunier 87

Sabina

¶ Alii bratyn, alii emetifion, alii cynophodiō, prophetæ riophormon, alii acatachiron, Itali Sabinam appellant. Ad morbum regium, hoc est, auriginem.

¶ Herba sabina cum melle & vino potata, auriginem discutit: cum vino trita idē facit. Ad capitis dolorem.

¶ Herba sabina diligenter trita, cum aceto & oleo rosaceo mixta, capiti & tēporib⁹ illinita, valde pdest. Ad carbūculū.

Canis caput

¶ Herba sabina cum melle illinitur. Ad ignem sacrum.

¶ Herba sabina cū melle illinitur. Canis caput. Teste de chiē. 88

¶ Græci anterniō, alii cynocephalon, prophetæ inferios taphē, Itali canis cerebrū, alii digitū Veneris nuncupant.

Ad epiphoras oculorum.

¶ Herbae canis cerebri radicē cū aqua decoque, & de ea aqua oculo foueto, celeriter lenit. Eruscus, id est, rubus. Ronce. 89

Eruscus
Pubis
Kocet in

¶ Græcis batos idæus, aliis cynobatos, aliis asyn trophæ, Italis sentes, prophetis hæmaticanos, aliis mora syluatica dicitur. Ad aurium dolorem.

¶ Herbae erusci teneri succus expressus, tepefactus & instillatus, aurium dolore liberat & persanare certum est.

Ad hæmorrhoidas restringendas.

¶ Herbae erusci teneri cymæ nouem, & myrti syluaticæ cymæ item nouem, maligranati sicci cortices tres coquantur in se, & in calida eorum sedes in cathedra, & cum refrigerauerit, fomentabis tibi anum: hoc triduum facies, mirificè refiringet & sanabit. Ad profluuium mulieris.

¶ Herbae erusci cymas teneras ter septenas coque ī aqua vsq; ad tertias, & per triduum ieiuno dabis, ita vt quotidie renoues potionem. Ad cardiacos.

¶ Herbae erusci folia trita imponuntur mammillæ sudicæ, dolorē sistit. Aduetus gingiuarum & labiorum vitia.

¶ Herbae erusci cauliculis teneris in vino decoctis, ipsum vinum in ore continetur. Ad vulnera recentia.

¶ Herba erusci, aut flos eius imponitur, sine periculo sana. Ad condylomata.

¶ Herba eruscus in vino decoquitur ad tertias, coq; vino fouentur condylomata, & omnia vitia sedat.

Contra

Contra serpentum & hominum morsus.

☞ Herbae erufci folia recentia trita imponuntur.
Ad dentes confirmandos.

☞ Erufci cymas in vino austero ad tertias decoquis, & ex eo in ore tenes, & ipsa folia masticas, confirmat.

Millefolium. Millefeuille.

90. *Millefolium*

☞ Alij Myriophyllon, alij melophyllon, alij stratioticeum, alij achillion, Itali millefolium vocant. Hanc herbam Achilles invenit, vnde vulnera ferro percussorum sanavit, quæ ob id achillea vocatur: hac sanasse Telephonem dicunt. Ad dentium dolorem.

☞ Herbae millefolii radicem ieiunus commanducet.
Ad vulnera ferro facta.

☞ Herba millefolium cû axungia pisata & imposita, vulnera sanat & purgat. Ad tumores.

☞ Herbae millefolij succus cum aceto bibitus, sanat.

Ruta

Ruta hortensis. Rue.

91.

Alij besafa, Aegyptii epnubu, Syri armala, Aphri churma dicunt. Ad sanguinem fluentem de naribus.

☞ Herba ruta hortensis frequentius odorata, sanguinem de naribus mirè restringit. Ad inflationes.

☞ Herbae rutæ hortensis crudæ paululum edito, vel in portione sumito. Ad stomachi dolorem.

☞ Herbae rutæ semen cum sulphure vino & aceto ieiunus gustato. Ad inguen.

☞ Herba ruta viridis coquitur ex oleo, deinde commiscetur cera, & vt cerato in linteolo vtitur. Ad epiphoras oculorû.

☞ Herba ruta cû polêta bene trita & apposita, lenit epiphoras: etiam radix contusa & linita emendat.

Ad caliginem oculorum.

☞ Herbae rutæ hortensis rorem matutinum collectum in vasculo habeto, & ex eo oculos perûges. Ad carbunculos.

☞ Herba ruta ex aceto tusa iponit. Ad morsum canis rabidi.

☞ Herbae rutæ pôdo. xv. ex vino bibûtur, plagæ tria imponuntur rutæ folia trita cû melle sale, & pice. Ad cardiacos.

☞ Herbae rutæ fasciculus cû rosaceo oleo decoquitur adiecta aloës vncia, & olei perunctio dolori resistit.

Ad lethargicum excitandum.

☞ Herba ruta cû aceto infundit fronti. Ad ignem sacrum.
Herba ruta ex aceto & oleo illinita sanat. Ad aciem oculorû.

Herbae

¶ Herbae rutae folia subinde manducet ieiunus: cum vino cōtrita, & potui ieiuno data, antidotum est.

Ad profluuium mulieris.

¶ Herbam rutae circūscribe auto, & ebore & argento, sublata eam alligas infra talum. Ad fluens semen.

¶ Herba ruta manducatur à balneo cum liquamine.

Ad capitis dolorem.

¶ Herba ruta ex vino potui datur, & instillatur capiti cum aceto rosacco. *Mentastrum.* Du baulme sauuage. 92.

Alii syluestrem mentam vocant.

Ad aurium vitia vel dolores.

¶ Herbae mentastri succus cum vino austero mixtus, & in auriculam coniectus, vermes natos necare creditur.

Ad elephantiosos.

¶ Herbae mentastri folia cōmanducata sanare certum est.

Vt scias in cuius stellae tutela natus sis.

¶ Herbam mentastrum tolles mundus, & in linteolo mundo habeto, & quādo in pane cocto granum frumenti integrum inueneris, simul cum herba ponito, & preceris septem stellas hoc est Solem, Lunā, Martem, Mercurium, Iouem, Venerem, Saturnum, & sub puluino pone, atq; roga vt tibi per quietem ostendant, in cuius stellae tutela sis.

Ebulum. Hieble. 93.

¶ Aliis chamaeacte, aliis heliosacte, aliis agria acte, aliis euboica, Gallis ducone, Romanis ebulum, Dacis oliua. Ad calculosos.

¶ Herbam ebulum tenerum cum foliis tritum ex vino potui dabis, calculum expelles. Ad splenem.

¶ Radicem ebuli coctam ad tertias cum aqua bibat.

Ad colubri morsum.

¶ Herbā ebulū anteq̄ succidas teneas eā, & ter nouies dicas: omni malae bestiae canto, atq; eā ferroq̄ acutissimo elimo secus terram trifariā praecidito, & id faciens de eo cogites cui medeberis: reuersus ita ne respicias, & ipsam herbam contritam imponito, cōtinuò sanabitur. Ad hydropicos.

¶ Herbae ebuli radices succus expressus ad cyathos. iij. ex vini sextario & semis potui semel in die datus, hydropicis validissimè prodest: per anum enim humor omnis detrahitur.

Ad splenis dolorem.

¶ Herbae ebuli radicem siccata, & in puluerem mollissimum

num redactam, ex vini cyathis tribus pulveris cochlearia in limine stans bibat, & ebulum semper secū habeat: sed ebulum sine ferro lectum.

Pulegium. Pouliot. 94.

¶ Alii arscanthon, Galli aluolum, Aphri apoleium, alii galisōpsim, Itali pulegium, Græci glichona vocāt. Pulegium quā vim medicamētis secum habeat multi ignorant. Duo enim genera sunt, masculus & fœmina: masculus album florem habet, fœmina rubeum siue purpureum, utriq; vtiles sunt & mirabiles.

Ad caput ne ab æstu concalescat.

¶ Herbam pulegium tecū, aut sup aurem, aut sub anulo portato: hoc & hyeme tota facito, nec grauedinem senties, nec perfrictionem. Ad dolorem intestinorum infantium.

¶ Herbam pulegium tritum ex aqua sup vmbilicum impo- nito, continuo sanus fiet. Ad stomachi nauſeam.

¶ Herbam pulegium tritū, vel in aqua maceratum cū aceto potui dabis, nauſeā stomachi sedat. Ad veretri pruriginem.

¶ Herba pulegium in aqua seruēte maceratum tam diu donec bibi possit aqua, optimum est, & pruriginem sedat.

Ad ventris dolorem.

¶ Herba pulegiū cōmāducatum, & in vmblicū positū, & re ligatū ne excidat, cōtinuō dolorē discutit. Ad tertianas.

¶ Herbæ pulegij ramulos lana inuolutos odoretur ante ac- cessionem: q̄ si coronā in capite habuerit, capitis dolorem sedat. Si infans mulieris in vtero mortuus fuerit.

¶ Herbæ pulegij caules tres recentes suauiter olentes tere, & in vini veteris optimi quartario da bibat.

Ne in nauī nauſees.

¶ Herbam pulegium & absinthium simul tere, & ex oleo & aceto nares frequēter frica. Si mulier minus purgatur.

¶ Herbæ pulegij semiunciam in oximellis cyathis .ij. manē ieiunus bibat. Si secunda aptè non sequuntur.

¶ Herbæ pulegij tres disstringe caudas, & in vino bono da bibat. Ad vesicę dolorem & calculum.

¶ Herbam pulegium in vini cyathis duobus bene cōtritum ieiunus bibat, & continuo in solium descendat, intra paucos dies sanabit, & calculus pelletur.

Si quis circa cor aut pectus dolet.

¶ Herbam pulegium glutiat ieiunus. Si spasmus fuerit.

¶ Herbam pulegium in aceto cyathis duobus ieiunus bibat.

F

Si mulier

Si mulier obticuerit.

¶ Herbam pulegium contritum, & in puluerem redactum, lana inuolutum, subiiciatur ab obstetrice.

Ad stomachi inflationem aut intestinorum.

¶ Herbam pulegium ex aqua calida contritum, vel ex vino, aut per se dato, remittet cito. Ad bilem eiciendam.

¶ Herbam pulegium in oxymellis quartario, vel cyathis quatuor ieiuno da bibere, eiciet bilem & saniem albam, & faciet ut facile respiret. Ad penis dolorem.

¶ Herbam pulegium decoque ex aceto, & idem acetu calida permixtum potui dabis: ne quid pulegij pragnanti dederis.

Ad sciam vel coxarum dolorem.

¶ Herbam pulegium, & piper æquis pōderib⁹ tritum in balneo fricabis ubi dolet frequenter, sanus erit.

Nepeta. Herbe a chat. 95.

*Nepeta
herbe a chat*

¶ Greci mēteorion, alii diaulas, pphetæ emaminonon, Itali neperam mōtanam dicūt. Ad serpētium morsus.

¶ Herba nepetæ montanæ ex vino trita succus expressus, cum vino potui datur, cuius folia contrita plagæ vtiliter imponuntur. Peucedanus. Coue de pourceau. 96.

Peucedanus?

¶ Alii agrion, alii agriophyllon, Magi bonum demonem, Romani fatariam, Prophetæ agathon.

Ad serpentes effugandos.

¶ Herba peucedanus arcet serpentes odore suo: cum betonica, aut adipe ceruina, aut medulla aceto mixto, eadem que morsui imposita, medetur. Ad phreneticos.

¶ Herba peucedanus cum aceto capiti infusa summè facit.

Inula campana. Campanelle. 97

Inula campana

¶ Greci panax chimoria, alii centauria panax.

Ad vesicæ dolorem.

¶ Herba inula campana, & apii semen, & asparagi, & sceniculi quoque radices in vnum trita, & in tepida potui data, efficaciter prosunt. Ad dentium remedia.

¶ Herbam inulam campanam ieiunus commanducet, dentes confirmat. Ad lumbricos.

¶ Herba inula folia ex vino trita super ventrem ponuntur.

Cynoglossa. Langue de chien. 98

Cynoglossa

¶ Alij prigia, alii ennomon, alii spemon, alii caballion, alij acolymbos, alii pyrgos, alii leoceion, Agyptii cenis, Itali lingua canina, alii tubliniū, alii lingua macedonica.

Ad morsum

Ad morsum serpentis.

¶ Herba lingua canis trita & ex vino sumpta, multum prodest.

Ad quartanas.

¶ Herba cynoglossa qua folia quatuor habet, pisata, & potui data ex aqua, liberat.

Ad aurium surditatem.

¶ Herba cynoglossa succus ex passo, & oleo tepidus, & in aures stillatus, mirè sanat.

Saxifraga

¶ Alii saxiphagon, alii saxiphragon, alii empetron, Romani saxifragam vocant. Nascentur in montuosis locis & saxosis.

Ad calculosos.

¶ Herbam saxifragam contritam in vino bibendam dabis febricitanti in aqua calida: tam praesens effectus ab expertis traditur, ut eodem die perfractis eiectionisque calculis, ad sanitatem perducatur.

*Hedera nigra. Hiere noire.**Hedera nigra*

¶ Alii citharon, alii citharon, alii chrysothymos, alii poetica frons, alii corymbethra, alii cithon dicitur.

Ad calculos pellendos.

¶ Herbae hederæ nigrae baccas. 7. aut. 11. contritas & ex aqua potui sumptas, mirè calculos in vesica congregatos frangere, & extrahere per urinam, certum est.

Ad capitis dolorem.

¶ Herba hederæ cum oleo rosaceo, & cum succo eius mixto vino tempora & frontem perfricabis, sedat dolorem.

Ad splenis dolorem.

¶ Herbae hederæ nigrae grana primo tria, secundo quinque, tertio septem, quarto novem, quinto undecim, sexto tredecim, septimo quindecim, octavo septemdecim, nono novemdecim, decimo vigintiunum in vino bibuntur ternis diebus: si cum febre fuerit, in aqua calida maximo auxilio lienosis erit, & remediatur.

Ad sphalangionum morsus.

¶ Herbae hederæ radice succus imponitur.

Ad vicerum remedia.

¶ Herba hederæ ex vino decocta imponitur.

Ad nares male olentes.

¶ Herbae hederæ succus bene colatus in nares infunditur.

Ad aurium inutilitatem, & qui minus audiunt.

¶ Herbae hederæ succus mundissimus cum vino in aurè stillatus medetur.

*Serpullum. Serpollet.**Serpillum*

¶ Alii zygus, Aegyptii merui, alii polion, alii cicer erraticum.

Ad capitis dolorem.

¶ Herbae serpulli succo cum oleo & sale perfrictio, & in pul-

F ij uerem

Abfynthium

uerem molliffimum redacto, his omnibus commixtis caput perunctum fanatur. Itē serpyllum decoctum in aceto & tritum, illinitur temporibus & fronti. Abfynthium.

Abfynthium. De laloine. 102

¶ Alii bathy picron, Aegyptii somi, Itali abfynthium. Nascitur locis cultis, & montuosis, & faxosis.

Ad periculum fungorum.

¶ Herba abfynthii succum ex aceto bibat. Hoc serotinus vir Centaurius euasit, cum esset à fungis tentatus.

Ad liuores tollendos.

¶ Herba abfynthium in aqua decoctum, & inductum panno, imponis. At corpus tenerum si fuerit, ex melle impone.

Ad lumbricos.

¶ Herba abfynthii, & marrubii, & lupinorum paria pondera in aqua multa cocta, vel in uino, bis aut ter posita in vmbilicum, necant lumbricos.

Ad inguinis vel intertriginis molestias

¶ Herba abfynthii surculum sumito, & in semicincto tectum portato.

Salua. Saue. 103

Salua

¶ Alii eleliphacon, alii elaphobofcon, alii phacon, alii crosmin, alii phagnon, Aegyptii becion, Itali saluam vocant.

Ad ueretri pruriginem.

¶ Herba salua decoquitur, & de ea aqua inferiores partes fomentantur, & sedat pruriginem summè.

Coriandrum. Coriandre. 104

Coriandrum

Ad lumbricos.

¶ Herba coriandrum coquitur ad tertias in oleo, & capiti immittitur.

Ut mulier citò pariat.

¶ Herba coriandri seminis grana undecim, aut tredecim in linteolo mundo ligata, puer aut puella virgo ad femur sinistrum prope inguen teneat: & mox ut omnia peracta fuerint, remediū citò soluat, ne intestina sequatur. Ad pulices.

¶ Herba coriandri aquam in domum spargito.

Cerifolium. Cerfueil. 105

Cerifolium

Ad stomachi dolorem.

¶ Herba cerifolij viridis cymas tres colligis, & pulegium in ligno teres, & mellis cochlearia misces cū bullit, adiuges papauer viride, & inducis in stomachū. *Sisymbrium. Cresson.* 106

Cresson

¶ Alii serpyllum, alii Veneris coronam, Romani ueneream, aut erusteralem vocant.

Ad

Ad vesicæ dolorem, & stranguriam.

¶ Herba scyambrij contriti exceptos succos ad scrupulos duos febricitati ex aqua calida: non febricitanti ex vino potui dabis, remediabitur mirè. *Oleastrum. Oliuier sauuage.* 107

Ad vesicæ dolorem & stranguriam.

¶ Herba oleastrum trita, & sæpe potui sumpta, stranguriam potenter emendat. *Lilium. Lis.* 108

Græci crinon basilicon, alij crinanthemon, alij callirion, Magi Martis sanguinem, Osthanes auram Crocodili, Aegyptii simphaphon, alii tialon, Itali lilium vocant.

Ad percussum à serpente.

¶ Herbae lili bulbum conterito, & in potu dabis: aut ipsum bulbum tritum morfui apponas, sanabitur. *Ad luxum.*

¶ Herbae lili folia tusa & imposita, efficaciter sanât. & si tumor fuerit, sedant. *Tithymalus. Du tithymale.* 109

Nascitur in locis humidis & ripis.

Ad interaneorum dolorem.

¶ Herbae tithymali fruticem teres, & in vini cyathis duobus mittes succos, cochlearia duo dato ieiuno bibere, sanabitur.

Ad verrucas,

¶ Herbae tithymali lac mixtum cum herbae batrachi succo, si in verrucam imposueris, tertio die sanabitur.

Ad fistulas.

¶ Herbae tithymali succum cum vino mixtum super exprimito, deinde cæteris fomentis obligato.

Carduus sylvaticus. Artichault sauuage. 110

¶ Alii camereon dicunt. Nascitur in pratis, & secus vias.

¶ Ad infirmitatem stomachi.

¶ Herbae cardui sylvatici quod habet in capite summo, medullam viridè dato ex oxygato, sedat. *Ad occursum malos.*

¶ Herbam carduum sylvaticum, si Sole nono fuerit Luna in Capricorno, tollis eum, & quamdiu tecum portaueris, nihil mali tibi occurrit.

Lupinus montanus. Lupin. 111

¶ Nascitur secus sepes, & loca sabulosa.

Ad lumbricos & tineaas.

¶ Herbam lupinum montanum tere, & dato ex aceto cyathum vnum bibere, sine mora eiiciet. Idem infanti cum abinthio tritus in umbilico imponitur. *Laterida. Laureole.* 112

¶ Græci coccos cnidios, alii chamælaea, Aegyptii etherinum, Itali citocacium, alii laterida. Nascitur in locis

F iij cultis,

cultis, & sabulosis. Ad duritiem ventris.
 ¶ Herbae lateridae semen, quod est granum, dabis purgatum
 potui in aqua calida, mox aluus concitatur.
Lactuca leporina. Laitue sauage. 113
 ¶ Nascitur locis cultis, & sabulosis. Lepus aestate cum ani-
 mo deficit aestu, hac herba remediatur. Ideo lactuca lepori-
 na dicitur. Ad febricitantes.
 ¶ Herba lactuca leporina ponitur sub puluino nescienti, re-
 mediatur. Si pili oculis obstant.
 ¶ Herba lactuca leporina pilos summè religat.
Sicydes agris. 114
 ¶ Itali cucumerem syluaticum appellant. Nascitur locis ma-
 ritimis, & calidis. Ad neruorum dolorè, & podagram.
 ¶ Herbae cucumeris syluatici radices coques ex oleo cibario
 ad tertias, & ipsis radicibus inunges eos. Ad abortum.
 ¶ Herbae cucumeris syluatici radicem ad tertias coquat, &
 inde se sublauet. Si quis autem ieiunus fructum eius ederit,
 periclitabitur: ideo abstineat ne ieiunus manducet.
Cannabis syluatica. Du chambre. 115
 ¶ Nascitur locis asperis, & secus vias, & sepes.
 Ad mammillarum dolorem.
 ¶ Herbam cannabem syluaticam tunsam cum axungia im-
 ponat, discutit tumorem: & si fuerit collectio, expurgat.
 Ad frigore exustos.
 ¶ Herbae cannabis syluaticae fructum tritum cum vrticae se-
 mine subiges aceto, & eis impones.
Piganon agrion. Rue sauage. 116
 ¶ Itali rutam montanam dicunt.
 Ad caliginem oculorum, & qui vlcera habent.
 ¶ Herbae rutae montanae florem & folia coque, & in vascu-
 lum vitreum mitte, vinum vetus admisce, & sic inunges ocu-
 los. Ad praecordiorum dolorem.
 ¶ Herbam rutam montanam contunde in vase ligneo, deinde
 adde tribus digitis quod prendere poteris, & mitte in cal-
 licem, & vini cyathum vnum, & aquae cyathos duos da bi-
 bar, & contineat se in lecto modicum, & sanus erit.
 Ad hepatis dolorem.
 ¶ Herbae rutae manipulum in ollam nouam mitte, & aquae
 heminas tres, mellisq; eodem aduicito tantùdem, & facis in-
 feruescat aqua cum melle, & per triduù facies bibere, & plu-
 rimos

Lactuca leporina

Sicydes agris
Cucumeris syluatici

Cannabis

Piganon agrion
Ruta montana

rimos poteris sanare. Ad eos qui vrinā facere nō possunt.

¶ Herbarū rutæ montanæ cauliculos nouem contere, addito aquæ cyathos tres, & aceti heminam, sufferueant, & da bibat continuè per dies nouem, sanus fiet.

Ad exterminatos à vino.

¶ Herbarū rutæ montanæ semen cum vino bibant.

Si quem scorpio percusserit,

¶ Herbarū rutæ montanæ semen contritum ex vino dabis potui, dolorē sedat. Si mulier aliquid mali intrifecus habuerit.

¶ Herbarū rutæ montanæ semen contritum, ex vino austero da bibat.

Heptaphyllon. Tormentille. 117

Itali septemfolium vocant. Nascitur locis cultis, & sabulosis.

Ad pedum dolorem vel auriginosos.

¶ Herbarū septem folii tritæ cum luto mixto succo pedes perunges, tertio die dolorē tollit. Ocimum. Da basilic. 118

Ad capitis dolorem.

¶ Herba ocimum tritum cum oleo rosaceo, aut myrteo, vel aceto, fronti imponitur. Ad epiphoras oculorum.

¶ Herba ocimū ex vino optimo tritum, oculis illinitur. Idē ad renes in maligranati cortice bibit. Apium. Ache. 119

¶ Græci felion. Ad epiphoras oculorum.

¶ Herba apio trito hene cum pane, oculi teguntur.

Hedera chrysanthes. 120

¶ Græci Cyssos chrysanthes. Ad hydropicos.

¶ Herba hedera chrysanthes dicitur ideo quia grana fert coloris aurei.

¶ Hæc grana viginti in vini sextario contrita, & ex vino terni cyathi bibiti per dies septem, proficiūt eis qui per vrinam exinaniantur.

Menta. Baulme. 121

¶ Græci hedyosmon. Ad ignem sacrum.

¶ Herbarū mentæ succus expressus adiecto sulphure & aceto, & penna inunctus, sine dolore sanat.

Ad vlcera in capite manantia.

¶ Herba menta contrita, & imposta, vlcera siccant.

Anethum. Anet. 122

Ad veretri pruriginem.

¶ Herbam anethum combure & commisce cum melle, deinde vulnus fone ex aqua, postea ex myrsino oleo calido laues, & sic medicamen impone.

Ad loca mulierum si dolent.

Herba

¶ Herba anethum medicamen est, pisatum igitur iniiciatur ab obstetrice. Ad capitis dolorem.

¶ Herbae anethi florem cum oleo decoques, temporibusque alligato & illinito. *Origanus. Mariolaine.* 123

Origanum maiolae

¶ Herbam origanum manducet, miraberis effectum.

Opuntia

¶ Alii vngulam Martis, alii vnciam Veneris, alii multifolium, alii partu maiorem, alii partum minorem, alii immortalem vocant. Ad apostema. 124

Jobard

¶ Herbam semperuiuentem cum axungia & pane & coriandro contritam, vice malagmatis impone.

Fenicula

Foeniculum. Fenoil. 125

¶ Herbae feniculi radicem tusam in vino ieiunus bibat per dies nouem. Ad vesicae dolorem.

¶ Herbae feniculi viridis fascem, & apii viridis radicem, asparagi agrestis radicem, in pultarium nouu mittis, & aquae sextarium, & simul ferueant ad quartas, & ieiunus bibat diebus septem vel pluribus, balneo vtatur, in recentem non descendat, frigidam non bibat, vesicae dolore sedat sine mora.

Eriphyon

Eriphyon. Rue sauage 126

¶ Itali rutam agrestem dicunt. Nascitur in Gallia in monte Syra, & figuram habet apii, & florem quoque purpureae, similem nasturcio, septem radicibus totidemque ramulis. Ipsa autem patula humo, asperis minimisque irriguis omni florens tempore, semen habet tanquam fabam. Ad phthisicos.

Symphitum

¶ Herba eriphyo pisata, succum eius potui dato, miraberis virtutem. *Symphytum album. De la concise* 127

¶ Herba symphytum siccata, pisata, & in puluerem mollissimum redacta, in vino potui datur, mox restringit.

Petroselinum

Petroselinum. Persil. 128

¶ Itali triennem dicunt. Ad morsum serpentis.

¶ Herbae petroselini puluerem mollissimum drachma vna ex vino potui dabis, ipsaque contrita plagae imponitur. Ad neruorum dolorem.

Brassica

¶ Herba petroselinum tusa, & imposita, neruorum dolorem sedat. *Brassica syluatica. Des choux* 129

Herbam

Ad tumores omnes.

Herbam

¶ Herbam brassicam syluaticam cum axungia vetere pistatam, & commixtam quasi malagma, inducis linteolo grosso, & tumori imponis. Ad lateris dolorem.

¶ Herbam brassicam syluaticam impones vt suprà dictū est. Ad podagram.

¶ Herbam brassicam syluaticam identidem conficies vt suprà dixi, quòd si vetustissima fuerit eò efficacior erit.

Basilica. Du basilic.

130

¶ Itali regiam dicunt. Herba basilica in illis locis nascitur, vbi fuerit serpens basiliscus, non autem vnum genus est eorū, sed genera sunt tria: vnus est holochrysus, alius est stellatus capite aureo, tertius est sanguineus vt miniū. Holochrysus qui dicitur chryseos quod viderit inflat, & incendit: stellatus autem, qui est chrysocephalus, quod viderit, arefcit, & occidit: tertius autē qui est hæmatites, quod viderit & percussit, defluet, ita vt ossa per se remaneant. Omnes violentias eorum hæc herba regia obtinet: si quis homo eam secum habuerit, ab omni genere serpentium tutus erit.

Mandragora. Mandragore.

131

¶ Mandragora est herba quædam habens radicem habentem similitudinem humanam, cuius color est cinericus. Inuenitur quandoq; nigra cõplexionem frigidam & siccam habes, sed eius cortex debilis est & subtilis, habens narcoticã virtutem: in qua quidem radice reperiuntur lachrymæ & succus. Est enim mandragora masculus & fœmina, quæ per sua folia cognoscuntur. In masculino quidem folia apparēt foliis bliti, sed in fœmina folia sunt sicut lactuca, licet quandam habeant asperitatem: habent virtutem stringendi, mollificandi, interficiendi: si enim aliquis eam comederit, morietur statim: si non succurratur cum butyro & melle, & ilico euomat, aliter non euadet. Etiam si alicui aliquod mēbrum fuerit emutandum, comburendum, vel ferrandum, bibat cū vino vnicam mediam, & tantū dormiet quousq; abscindatur mēbrū aliquo sine dolore, & sensu: dens etiam elephantis cū ea mollificatur, taliter vt fiat mollis, & aptus cuiuscūq; formæ. Olor huiusmodi radicis inducit apoplexiam præcipuè masculi: posita in vino inebriat vehementer: & si fiat nascale pro mulieribus, educit fœtū viuū vel mortuum, & matricē mundificat, quando bibitur drachma vna vel duæ: & si miscetur cū sulphure & bulliat in vino & sedeat mulier desuper, abscindit

G

fluxum

INDEX.

fluxum menſtruum: maculae faciei delentur cum ſuis foliis, ſi bene fricentur. Etiam poma prædictæ mandragoræ vel etiam radix cum aceto mixta eriſpela curat: ex pomis autem fit aliquando quando bene teruntur, & cum oleo commiſcentur: quod quidem multa operatur quando radix, ſecundum quod humano corpori opus eſt, applicatur.

FINIS.

INDEX.

Bſinthiũ. de la loine. ²² 100.	Chamedris de la cheſnete. 25.
A Althea. goimauues? ²³ 101.	Chamepitys yue muſcate. 27.
Anethum. anet. ¹²² 122.	Chelidonia. de leſclere. 75.
Apium. achẽ. ¹¹⁹ 119.	Confirma maior. de la cõciſe. 60.
Apollinaris. du iuſquiame. 23.	Coriãdrũ. coriandre. 104.
Argemonia. de leupatoire. 32.	Cotiledõ. du ſtecade citrin. 44.
Ariſtologia. de laſarraſine. 20.	Crias. de lucanie. 51.
Art emiſia. armoife. ¹¹ 11.	Criſſion. lãgue de beuf. 70.
Artemiſia tragantes. 12.	Cynogloſſa langue de chiẽ. 98.
Artemiſia leptaphyllos. 13.	Diſtamum. du muguet. 63.
Aſparagus. des aiſperges. 82.	Dracontea coul de dragon. 15.
Aſphodelus. haſte royale. 33.	Ebulum. hieble. 93.
Aſterion. du petit muguet. 61.	Eriphion. rue ſauuaige. 126.
Batratiõ marguerites blãches. 10.	Erratica mauue errant. 41.
Baſilica. du baſilic. 130.	Erufcus. ronce. 89.
Bractica ſyluatica. des choux. 129.	Filix. feuchiere. 78.
Brionia. du feu ardent. 68.	Fœniculũ. du fenouil. 125.
Britannica. vibons. 30.	Fraga. freſes. 38.
Bugloſſum. bugloſſe. 42.	Gallicrus. ſcelere. 45.
Bulbus ſcyllaticus. vng porriõ. 43.	Gallitrichum. oruale. 48.
Canabis ſyluatica. du chãbre. 115.	Gentiana. gentienne. 17.
Canis caput. teſte de chiẽ. 88.	Gladiola. glaieul de riuere. 80.
Carduus ſyluaticus. artichault ſauuaige. 110.	Gramen. dent de chien. 79.
Centãuriũ maius. cẽtaure. 35.	Hãſtula regia. mauue ſauuaige. 53.
Centãuriũ minus. centaure. 35.	Hedera chriſſachanthes. hierẽ. 120.
Cerefolium. cerfueil. 105.	Heliotropiõ. ſefame ſauuaige. 50.
Chamaemelõ. camomille. 24.	Heptaphilon. tormẽtille. 117.
Chamalea. de la carline. 26.	Heraclea. du gremil. 74.
Chamedaphne. du liſeron. 28.	Hierobulb. ſacrefchalote. 22.
	<i>herba ſcãlezata</i> Hypuris

Hypuris. cone de chen al.	40.	95.	Plantago. plantein.	2.
Hortia. parietaire.	29.		Poligonu. corrigiole.	19.
Inula capana. capanelle.	97.		Polion. du polion narbonois.	58.
Ifatis. du gualde.	71.		Polytrichu. belle perruque du po	
Lactuca leporina. laitue sauuai-			ge.	52.
ge.	113.		lytri.	
Lactuca fyluatica. cichoree laul			Piganon agrion. rue sauuage.	116.
ne.	31.		Prassion. du marrubium.	46.
Lapatum. de laparelle.	14.		Profopis. du gleteron.	37.
Laterida. laureole.	112.		Pulegium. du poliot.	94.
Lilium. du lis.	103.		Quinquefoliu. quinte fueille.	3.
Lupinus motanus. lupin.	111.		Radiolum. du polipode.	85.
Madradora. madragore.	131.		Rosmarinum. romarin.	31.
Menta. baulme.	121.		Ruta hortensis. rue.	91.
Metastru. du baulme sauuage.	92.		Sabina. saunier.	87.
Mercurialis. de la mercuriale.	84.		Salua. saulge.	101.
Millefolium. milefueille ou cu-			Satyriion. du satyrion.	16.
min.	90.		Saxifraga. rompiere.	99.
Moly. du sebesten.	49.		Scelerata. pied de corbeau.	9.
Narcistus mort au chien.	56.		Scordion. chamaran.	72.
Nasturcium. du nastort.	21.		Semperuiues. de la iombarde.	72.
Nepeta. lherbe achat.	95.		Senetion. du fenesson.	77.
Nympha. blanc ou iaulnet deau.			Serpullum. du serpoller.	101.
69.			Sicydes agria. cocombre sauua-	
Ocimum. du basilic.	118.		ge.	114.
Oenantes. durete racine.	55.		Sifymbriu. cresson.	106.
Oleastrum. oliuier sauuage.	107.		Symphoniaca. du iusquame.	5.
Orbicularis pain de porceau.	18.		Symphitu albu. de la confire.	127.
Origanus. marioleine.	123.		Solago ma. cicoree sauuage.	64.
Oxilapatium. de la patience.	34.		Solago minor.	65.
Papauer. du pauot.	54.		Solatrum. morelle.	76.
Pastinaca fyluatica. Pastena de			Spenion. cheurefueille.	57.
sauuage.	82.		Tithimalus. du tytimale.	109.
Peonia. pinoine.	66.		Venera. piperache.	7.
Perdicalis. herbe murale.	83.		Verbascus. bouillon.	73.
Peristere. veruaine.	67.		Verminacia. verueine.	4.
Petroselinum. persil.	128.		Vettonica. betoefne.	1.
Pes leporis. pied de lieure.	62.		Victoriola.	59.
Pes leonis. pied de lyon.	8.		Viperina. coulounree.	6.
Peucedanus. queue de pourceau.			Xiphion. plante cotoniere.	47.

4. Xbena 7 Gij

HERBA-
RVM SINGVLORVM
SIGNORVM ZODIACI DE-
monstratio, necnon & stellarum erran-
tium quæ quid possit.

ARIETIS ELELISPHACOS. I

P Rima herba Elelispacos multas virtutes ha-
bet, id est, ad sanguinis reiectionem, ad phthi-
sicos, ad matricis recursionem, & ad alias pas-
siones ipsius.

¶ Ad sanguinis reiectionem, tribus cyathis
succus eius admiscetur mellis atticis vncia vna, & ieiuno dabi-
tur potui & mox statuatur sanguis.

¶ Phthificis conficiuntur catapotia sic: croci corici, id est,
cilicis drachmas quinq; spicæ nardi drach. 2. myrrhæ troglo-
diticæ drach. 4. Elelispaci seminis torrefacti drach. 4. pipe-
ris longi drach. 2. succo Elelispaci colliges & facies catapo-
tia, & dabis manè ieiuno tria, & vesperi tria: voratis catapo-
tiis, aquæ calidæ cyathi bini mox bibentur.

¶ Ad matricis passiones, id est, syrosin & rheumatismum, &
alias passiones eius acopum conficies sic: capparidis radicis corti-
cis drach. 12. hederæ nigræ seminis drach. 8. myrrhæ albæ
fructus drach. 4. myrrhæ troglodyticæ drach. 2. tusa cretæq;
succo Elelispaci colliges, & facies catapotia scrupulorum ter-
norum, & dabis manè ieiuno vnum, & vesperè vnum.

¶ Itē ad matricis passiones, id est, syrosin, & rheumatismū,
& dolores acopum conficies sic: caræ albæ drach. 12. medul-
læ ceruinæ drach. 9. rosæ siccæ drach. 4. anserinæ adipis
drach. 6. succi Elelispaci cyathos quatuor, sicca quæq; tun-
des & cernes, cætera lento igni solues: succum verò quoque
donec quarta pars eius consumatur: repones in vase stanneo
Utetur autem sic, perungat matricem diligenter: quod si do-
lor intolerabilis fuerit, Elelispacum cum radicibus suis in
aqua multa decoques, & in balneo aut semicupio facies mu-
lierem

herem in aqua ipsa sedere.

¶ Malagma ex radicibus Eleliphaci ad renum dolorem, lie-
nosos, & ischiadam conficitur sic: ceræ drach. 8. ammoniaci
guttæ drach. 16. galbani drach. 8. cedriæ drach. 18. adipis
taurinae drach. 14. radicum Eleliphaci siccarum drach. 32.
sicca quæq; tundes, & cernes, & commisceas cum his quæ li-
quesfeceris & colaueris. Prodesse autem potest supra scriptū
acopum etiam suprascriptis passionibus.

TAVRI Peristereon orthos. II

S Ecunda herba Peristereon orthos, cuius virtutes
sunt incredibiles. Nam oculorum passiones despe-
ratas intra triduum curat secundū confectiōnem.

¶ Ad oculorum vehementem dolorē, & tumores, & omnem
epiphorā vteris infra scripto collyrio: croci drach. 14. amu-
li drach. 2. glaucii drach. 16. tragacanthæ drach. 4. ouorum
trium album teres diligēter cum succo *πλεριστῶνος ὀφθαλμοῦ*, &
commisceas, & facies collyria quibus vtaris.

¶ Ad omne autem rheuma coques herbam Peristereona cū
radicibus, & vteris eius fomentis, & mox curaberis.

¶ Ad leucomata, & suffusiones, & desperatas oculorum pas-
siones conficies hierā sic: oppopanacis drach. 2. lycii indici
drach. 2. hæmatitis drach. 4. croci drach. 4. amuli drach. 2.
glaucii drach. 6. tragacanthæ drach. 2. piperis albi drach. 2.
opobalsami drach. 2. mellis drach. 4. Peristereonis herbæ ra-
dicis tusæ cretæq; vnciam, fellis capræ drach. 3. Peristereon-
is herbæ succi cyathos tres, sicca quæq; humectis cōmisceas
& vteris. Hæc compositio supradictas passiones intra triduum
fanat reddit.

¶ Ptergia quoque, & sycoses, chalazia, & his similia vno die
curat. Nō est meum hic diuinæ maiestatis laudes dicere, sed
experimento cognosce.

GEMINORVM Peristereon ὑπτιος. III

Tertia herba Peristereon hypnios, cuius succo me-
dicamentū aptissimum ad caneromata cōficitur sic:

croci vnciam. 1. semis, rosæ sicca vnciam. 1. meliloti
pōtici vnciam. 1. semis, & scrupula sex, aluminis fissi vnciam
vnam: hæc teres, cernēsque diligenter, & admisceas his Peri-
stereonis herbæ succi sextarios quatuor, & coques in olla no-
ua vsq; eo donec mellis crassitudo sit, & vteris. Curat etiā in
ore omnes passiones.

G iij Cancri

Varta herba Symphitos.. Huius & radix, & succus multas habet virtutes. Radix quidem ipsius vulnera, & præcisos nervos glutinat sic: cæræ vncias. vii. medullæ ceruinæ vnciam vnā, mannæ thutis vnciam vnā drach. ii. meliloti attici drach. vi. croci drach. ii. resinæ terebinthinæ vncias. ii. drach. ii. Symphyti radicis tusæ cretæq; vncias. iiii. olei rosacei vncias. iii. sicca humectis misce, & vtere.

¶ Ad pectoris rheumata, id est, arterias, & venas, & sanguinis reiectionem. Symphiti succo trochiscus conficitur huiusmodi: apii seminis drach. vi. anisi drach. iiii. croci drach. iii. acori radicis vnciam drach. ii. miscens cum siccis facies trochiscos drachmarum singularum, & dabis patienti vnum ieiuno manè: si sit enim mulieribus sanguinis profluuium.

¶ Ad oculorum rheumata, & ἀνοσθησῶσις Symphyti succo collyrium conficitur huiusmodi: psimythii vnciam vnā, spicæ nardi drach. iiii. croci drach. ii. meliloti vnciam vnā, cumini drach. iii. Symphiti succo admisce, & factis collyriis vtere.

LEONIS Cyclaminus.

V.

Vinta herba Cyclaminus. Huius quidem folium inutile est, radix verò admirabilis. Est enim madida vt facillè possit ex ea succus exprimi: huius succum & mel æquis ponderibus si misceas, & naribus iniicias, capitis morbum, & phlegmata expurgabit.

¶ Tusa radix sicca & cribrata, & melli, & lyciò indico æquis ponderibus admixta, narium vulnera celerrimè curat, similiter & veretri: & oris dentes etiam confirmat, qui moti fuerint: menstrua mulieribus sine difficultate deducit: conceptum protrahit, si medicamentum lana conuolutum supponatur.

¶ Facit etiam ad aurium passiones. Conficitur autem medicamentum sic: cæræ vncias septem, & drachmas quartè resinæ terebinthinæ vncias quinq; spumæ argenti vncias tres. Cyclamini radicis tusæ & cretæ libram vnā, & drachmas duas, olei veteris vncias quinq; sicca quæque cum humidis misces, & vteris. Hæc virtus strumas, parotidas, apostemata, furunculos, & omnia durissima soluit, suppurationem,

tionem rumpit: cumque aperuerit, vteris medicamine illo, melle & lycio confecto. Hoc enim & purgat, & complet, & cicatricem ducit.

VIRGINIS Calaminthes. VI.

5 Extrema herba Calaminthes virtutē habet valde mirabilem. Conficitur autem medicamentum, quod accipiet psimythij quantum volueris: deinde admisce oleum rosaceum, & Calaminthis succū mensuris paribus donec in modum mellis efficiatur, & superinductum, combusturas sanat. Admirabile autem eius hoc est, quia neque cicatrix apparet, & capillos euocat. Arcebit autem mirificē & ignem sacrum. Similiter autem ex æquo cum oleo rosaceo si misceas succum nepetæ, & febricitantem perungas, sanabis. Si autem cimolix, & aloës par pondus in spissitudinem mellis efficias, & caput dolenti in frōtem inducas & hemicrania, mox sedabis dolorem.

LIBRÆ Scorpiurus. VII.

5 Eptima herba Scorpiurus, cuius sunt genera duo, que quidem de foliis cognosci non possunt. Vna adfert fructum cyaneum, similem vix nigre: scheinæ vtriusque simile, & color similis myrto. Virtutes habent diuersas. Cyanæ succus & de fructu, & de foliis exprimitur. De foliis catapotia conficiuntur hydropicis sic. Cnici fructus drachmas. iij. aloës drach. viij. scāmōniæ drach. j. cocci cniidii drach. ij. Scorpiuri succo commisceas, & facies catapotia drachmiæa. Ex his incipienti hydropico dabis drachmas singulas: desperatis valde drachmas binas.

¶ De succo vero fructus eius catapotia conficies elephātiosis sic. Colophonij drach. iij. succi meonos drach. vi. myrti nigre drach. iij. nardi stactes drach. vi. æris illyricæ tusæ cretæque drach. xii. Scorpiuri succo commisceas, & facies trochiscos drachmiæos. Ex his dabis incipienti elephantiaco drachmas singulas, periclitantibus drachmas binas.

¶ Lumbricos habenti dabis drachmæ dimidium, & purgabis eum sine periculo.

¶ De radicibus Scorpiuri cataplasma conficitur hydropicis & lienosis, & ad omnes interiores passiones, quod æque & lumbros euocat, cuius confectio hæc est. Erui tufi & creti diligenter drach. l. cetræ drach. cxx. resinæ terebinthinæ drach. xxx. cedriæ drachmas. lxxx. Scorpiuri radicem tunfarum & cribratarum

bratarum drachmas. ccc. sicca quæque humectis commisceas,
& vteris.

¶ Altera herba Scorpiurus vtiliores habet virtutes. A feris
& à serpētibusfacilè liberat illos qui à leuioribus pcutiūtur,
hoc est, scorpionibus, sphalangionibus, scolopēdris, & mari-
nis beluis venenatis, quibus de succo foliorum trochiscus cō-
ficii huiusmodi: dauci seminis drach. viij. cumnilati drach.
vj. aut. xvj. rapiani seminis drach. iij. tritis cretisque admi-
sces succum, & facies trochiscos drachmīos: tumque dabis
binos ex nigrivini cyathis quaternis.

¶ Ad aspidis percussum de fructus herbae succo trochiscus
conficitur huiusmodi: ruta agrestis seminis drach. xj. petro-
selini seminis drach. xx. pulegij floris drach. ix. tritis cretis-
que admisceas siccum, & facies trochiscos drachmīos. Cum
quis percussus fuerit, dabis ei trochiscū vnū, in aceti ex scyl-
la confecti cyathis binis, & cogis eum currere.

¶ Unguentum conficies sic. Medullæ ceruinæ. ʒ. vncias. ʒ. vj.
succo de semine herbae Scorpiuri. ʒ. vncias. ʒ. vj. galbani ʒ.
vncias. ʒ. vj. old veteris. ʒ. vncias. ʒ. vj. Hoc si quis vnctus
fuerit, licet intus serpentes dormiat, non percutietur.

¶ Aduersus morsum bestiarum, id est, hyenæ, lupi, vrsi em-
plastrū ex radiibus cōficiatur huiusmodi. Cera drach. cxx.
galbani drach. xl. panacis drach. xl. stercoris columbini tuffi
cretiq; drach. xxiiii. resinæ terebinthinæ drach. xxx. medul-
læ ceruinæ drach. xl. olei veteris drach. lxx. herbe Scorpiuri
radicis tuffæ cretæq; drach. lxxx sicca quæq; humidis com-
misceas, & vteri. Facit hæc compositio aduersus marinorum
animalium venena.

S C O R P I I Artemisia. VIII.

¶ Cuius herba Artemisia, succus eius in plenilu-
ni, Sole in ariete constituto, magnas utilitates
hæret. A quartanis enim & tertianis liberat, si
succum æqua mensura cum oleo rosaceo misceas, & perūgas.

¶ Ad lunaticos autem trochiscus ex ea conficitur sic. Hyo-
scyami seminis drach. vi. ireos illyrices tuffæ cretæque drach
mas. iiii. resinæ colophonæ drach. ix. lathyridos drach. ii.
Artemisiam succo cōmisceas, & facies trochiscos drachmīos,
& repones: cūnque volueris vti trochiscum vnum folues in
cyatho lactis asinini, & perunges sicuti & quartanarios.

¶ Fit autem ex eadem Artemisia & acopum ad neruorum
passiones

passiones sic. Cera drach. xl. adipis anserinae drach. xii. medullae ceruinæ drach. xx. galbani drach. xvi. crocomagmatos drach. xii. ireos illyricos tusæ cretæque drach. xv. irini olei drach. xx. olei veteris drach. xxiiii. herbae Artemisiae succi cyathi. p. vi. trita admisceas, & coques donec spissa fiat substantia. Hæc compositio facit & ad partes corporis quæ valde torpescunt.

¶ De radicibus Artemisiae conficitur, & malagma ad matricis recursionem, & neruorum vexationem, & paralyfin sic: Cera drach. cxx. resina terebinthinae drach. xl. xylobalsami tusi cretiq; drach. xii. galbani drach. xii. ammoniaci thymiamatis drachmas. xviii. radicis Artemisiae tusæ cretæq; drach. xl. cedriae drach. xxxii. sicca quæque cum humectis misces & vteris.

¶ Si coquas Artemisiam herbam, & sedeat mulier super eius vaporem, stricture matricis habens (quod malum Græci πηγμῶν dicunt) & carcinoma, curabitur.

SAGITTARI I Anagallis. IX.

¶ Ona herba Anagallis. Huius sunt genera duo, rubrum, & cyaneum. in foliis tantummodo habet utilitatem. Anagallidis itaq; herbae cyaneæ succus comixtus melli pari potere, & infusus naribus, phlegma ducit, similiter & dentium dolores sedat.

¶ Sin verò cum oleo rosaceo eiusdem Anagallidis succum melle & lycio indico, & acri aceto misceas, & des mulieri ut faciem sibi vngat, claram & tensam sibi efficiet faciem.

¶ Anagallidis ruffæ succus cum melle mixtus ἐπιληπτικῶς, & alienatis in nares iniectus, salutem restituit. Hæc enim passionibus eadem multa quidem habent. sed in hoc differunt, quò ἐπιληψία sine febre est, alienatio autem cum febre. Quæ passio tunc maximè fit cum frigore contraxerit, & astrinxerit μινίγγων: & abundantia humoris oppressus spiritus, meatum facilem non habens, tunc demum mentis errores, & insaniam faciet. Anagallidis itaque herba natura acerrima iniecta naribus, sanos efficit.

¶ Vnguetum quoq; conficitur ex ipsa, quæ tollat à facie pholidas, & lentigines, & ἰκθυῖος, & subitas maculas nigras, quas Græci ἀλφύς vocant, cuius compositio hæc est: alcionii drachmas. iiii. pumicis cocti drach. viii. gallarum asianarum

H rum

H E R B A E

drach. ix. lycii indici drach. xii. iris illyricæ drach. xliiii.
mellis amari drach. viii. Anagallidis herbæ succi drach. xx.
Hæc simul commixta & subacta repones in vasculo stanneo,
& quando curabis, prius locum nitro & aqua abluito, & sic
oblini.

C A P R I C O R N I Lapathus. X

Ecima herba Lapathus paucarum admodum vir-
tutum est, sed vtilissimarum. Huius succum si quis
terat cum cyclamino, & perungat corpus, à feris
non contingetur: nam canes eum etiam fugient.

¶ De radicibus Lapathi ad canis morsum conficitur medi-
camentum. Cerae drachmas. viii. resinæ pituinæ drach. xx.
galbani drachmas. xii. adipis porcinae drachmas. xii. Lapa-
thi radicum tumentarum & cretarum drachmas. xxx. storacini
vnguenti drachmas. xx. commiscees simul, & vteris etiam ad-
uerius canis rabidi morsum: sed dabis præterea succi Lapa-
thi dimidium cyathum diurnum per dies septem. Quod si
ὑδρὸς ῥόβος factus fuerit, & succum bibere noluerit, iniicito
eum miscēs senas cotylas olei & mellis, & miraberis effectum.

A Q V A R I I Dracontea. XI.

Undecima herba Dracontea, ab aliquibus Mara-
thrum dicitur. Huius succo oblitus quis, à serpen-
tibus non mordebitur.

¶ Morsus à serpente succū draconteæ bibere debet, mixtum
cum vino æquabili mensura, & currat quantum potest co-
ctus, & mox liberabitur. Mensuram dādæ potionis iuxta vir-
tutem serpentis æstimabis.

¶ Conficitur & hygra ad oculorum caliginem sic. Cadmiæ
botryitidos drachmas. ix. psimythij drachma. iiii. dacty-
lorum ossium cōbustorum drachmas. xv. χαλκοῦ κικανίου
drach. ii. lycii indici drach. ii. mellis amari drach. ii. admi-
sce succum Draconteæ, & tere donec ad mellis crassitudinem
perueniat.

P I S C I V M Aristolochia. XII.

Vodecima herba Aristolochia. Huius sunt gene-
ra duo, masculinum & femininum: & quidē fœmi-
na clematidis dicit, astragalotis masculus, & qui-
dem à fœmina incipiam. Hæc adfert fructum in modū mali,
cuius succo hygra cōficitur ad suffusionē oculorū, & ad glau-
comata sic. Cadmiæ botryitidos combustæ, & extinctæ vi-
no fa-

ho falerno, & lotæ drach. viii. χαλκοῦ κενταύριου drach. iiii. sibi drach. vi. piperis albi drach. ii. mellis attici drach. iiii. Lycii indici drach. iiii. his tritis cretisq; admisce tantum succi vt efficias crassitudinem mellis: cunq; curare cœperis, n̄ tro prius inunge: nunquam oleo vtaris.

¶ De foliorum verò succo vnguentum conficitur, quod claritatem, & candorem faciei præstet: & aufert etiam vitiligines, & maculas nigras, quas Græci ἀλφομέλανες vocāt, sic: ellebori candidi drach. iiii. terræ chiæ drach. xx. iris illyricæ drach. xl. mellis amari drach. viii. lycii indici drach. viii. tritis cretisq; admisce tantū succi vt efficias crassitudinē mellis

¶ De radicibus Aristolochiæ collyriū conficitur ad ecelomata, ad bothria, ad sordida vlcera oculis innata: ipsum enim & mūdāt, & cōplet: cadmiæ botryitidos drach. xv. thuris drach. viii. croci coricii drach. v. Aristolochiæ radicis tūscæ cretæq; drach. xiiii. cum tui drach. xii. cōmises omnia vino amineo.

¶ Ad vlcera quoque chironia, & sordida, quæ cicatricem obducere non possunt, propter rheumatis saniem diutissimam, medicamentum conficitur huiusmodi: cæxæ drach. xx. galbani drach. xx. mannæ thuris drach. xl. resinæ terebinthinæ dra. xl. ῥο. drach. xl. Aristolochiæ radicis tūscæ, cretæq; drach. lxx. olei veteris drach. lx. sicca cunctis commises, & vtgris. Hoc medicamentum mixtum cum rosaceo oleo & melle, narium, & oris vulnera percurat. Similiter & aurium, & veteri passiones, & ani.

¶ Astragalotidis autem Aristolochiæ foliorum succo trochiscus conficitur ad pectoris vlcera, ex quibus phlegma, & pus egeritur: purgat enim, & cicatricem ducit: croci drach. xxiiii. casiæ fistulæ drach. vi. bdellæ drach. xii. erui drach. xii. amygdalæ amaræ purgatæ drach. viii. tunsis, cretisq; admises succi quantum sufficiat, & facies trochiscos drach. m̄ eos. Ex his dabis manē vnū, & vesperti eunti cubitū vnum.

¶ De mali autē succo trochiscus cōficitur ad calculosos, & ad ἰσχυράσιν vesicæ, & ad eos qui cū dolore minimū meiēt, & ad eos qui cum sanguine meiēt: petroselinī macedonici seminis drach. xiiii. rutæ seminis dra. xiiii. dauci seminis dra. xiiii. costi dra. xviii. piperis dra. i. iris illyricæ drach. iiii. mellis attici dra. xii. tritisq; cretisq; admises, & facies trochiscos singularū dra. Ieiuno dabis vnum ex vini cādidi cyathistibus. Hoc lapides soluit, & vulnera purgat, & cōplet iera dies nouē

H ii ¶ De

¶ De radicibus verò Aristolochiæ malagma conficitur ad strumas, & parotidas, & ἀδερμάματα, & σιατόματα sic: cærx drach. cxx. resinę terebinthinę drach. xl. galbani drach. xiiii. guttę ammoniacę drach. xii. Aristolochiæ radicis tunse drach. lxxx. cedrię drach. lx. sicca quęque humectis misces & yteris. Hęc virtus durissima spargit, humores collectos rumpit. Cum aperuerit admisce ei herbę clematidis sufficiētem modum: hęc enim & sanat, & purgat vlcera.

¶ Manifestata est singulorum signorum herbarum virtus: necessarium duxi & singularum stellarum herbas tradere.

VIRTVTES HERBARVM
VNIVSCVIVSQVE SE-
ptem planetarum.

SOLIS Heliotropion.

Mnium prima herba est Heliotropion. Et quidem sunt multa genera Heliotropiorum, sed ex his omniū vtilissima est quę dicitur Cicorion.

○ Huius succus cum rosaceo oleo miscetur, & fit vñctio cardiacis aptissima. Tertianas etiam, & quartanas sanat, capitis dolorem sedat, si succum & oleum æqua mensura misceas.

¶ Conficiuntur autem de radicibus catapotia ad cardiacos, & ad stomachicos, qui vexati cibum sumere non possunt. Hęc cū acceperint facillē cibos digerunt: spicę nardi drach. viij. meliloti drach. xiiij. croci drach. xii. σχίσινδύβου drach. vi. Heliotropii radicis tuscę cretęque drach. xxiiij. commisce vino vetustissimo & melle, & facies trochiscos drachmarum singularū: & dabis cardiacis quidem cū aqua, stomachicis cū vino.

L V N A E Aglaophotis. II

S Ecunda herba Lunę Aglaophotis. Hęc vel maxime in Arabia, & Syria gignitur. Patitur hęc similitudine Lunę: crescente enim Luna & hęc crescit: minuente, minuitur. Est verò ad multa vtilissima: sed minuente ipsa, si succo eius cum oleo rosaceo mixto, tertianarium vel quartanarium perungas, indubitanter liberabis. Radicem autem si lunatico alliges, soluetur passio. Si quis a dæmone tenebitur, incensis radicibus Aglaophotidis prothymia-

thymiamate suffiatur, & mox dæmon fugabitur.

¶ Illud planè obseruandum, ne Luna crescente vngas, aut suffiar: quia crescit passio. Nauigantes si tempestatem patiãtur, radices pro thymiamate incédant, & sedabitur tépestas.

¶ Conficitur autem de radicibus crescentis, & decrescētis herbæ medicamentum, ipsis viribus & ponderibus sicuti & clematidis aristolochiæ. Decrescētis radix facit ad strumas, & omnia nascentia, & hyperfarcomata. Crescentis autem ad explenda, & sananda vulnera. Intelligere autem prudēs potes, quòd diuersitate vsus omnis passio corporalis necnon & animæ, per prædictum vsum potest & crescere, & minui.

S A T V R N I Semperuiuum, III

Tertia herba Saturni Semperuiuum vocatur. Hæc sola coquitur & colatur, cuius virtutem ostendam. Succus eius debet habere mellis crassitudinem, & faciet ad podagram frigidam, & calidam: est enim calida & frigida. Quæ differentia hinc intelligitur, quòd calida frigidis medicaminibus deletur, frigida verò è diuerso.

Cum cognoueris diuersitatem passionis, ad calidam quidem rosaceo oleo succum commisces, & oblines lœa dolentia: ad frigidam myro syriaco vteris. Sin autè validus dolor acciderit, ad frigidam admisceas castoreum: ad calidam, succum artemisiæ.

I O V I S Eupatorium, IIII

Q Varta herba Iouis Eupatorium, quam alii Dactylum dicunt. Huius succus confectus in catapotiiis, facit ad lethargicos, quorum compositio

hæc est: *νάρδος σαχῦος* drach. ii. cassiæ drach. iiii. opopanax drach. ii. ligustici drach. viii. melanthii drach. iiii. tunsis cretisque admisceas succum Eupatorii, & fac catapotia hemidrachmiæa, & da ī aquæ calidæ cyatho vno. Et si succum ipsum misceas cū rosaceo oleo, & vngas lethargicum, saluabitur.

¶ De radicibus Eupatorii conficitur trochiscus ad sanguinis eruptionem, & dysenteriam, & vulnera, & omnē passionem ventris, cuius compositio hæc est: myrti cā didæ drach. ii. rhus syriaci drach. xxiiii. radicum Eupatorii tunсарum drach. xxiiii. maligranati corticis tunsi drach. xxviii. gallarum asianarum drachmas. vi. tunsæ cretæque commisce vino austero, & fac trochiscos drachmiæos. Dabis autem trochiscum vnum febricitanti ex aqua calida: non calenti ex vino austero. Statuit etiam statim sanguinem profluentem vëtris.

H iiii Amplius

HERBAE

Amplius vno trochisco ne dederis, ne iterum quaras quem admodum solues ventrem.

¶ Conficitur de radicibus etiam collyrium ad leuomata, & pterygia, & onychidas, & his similia hoc modo: lapidis hæmatitis triti & loti drach. vi. cadmiæ botrytidos tritæ & lotæ dra. iiii. *μοιβδδς κεκαυένος* drach. iiii. myrrhæ troglodytices drach. iiii. croci droch. ix. radicem Eupatorii tunfarum drach. xxiiii. cumini drach. viii. ex vino austero confice, & vtere. Hoc collyrium tollit ὑπὸ τῶν ἰα, & omnem liuorem, & impetigines, & nigras cicatrices candidas efficit

M A R T I S Peucedanus. V

Q

Vinta herba Martis Peucedanus. Hulus succus vtilis est aduersus morsus serpentium in hunc modum confecto acopo: medullæ ceruinæ drach. xl. sanfuci drach. xii. cyperi drach. viii. galbani drach. iiii. resinæ terebinthinæ drach. vi. caræ drach. xl. olei veteris drach. xvi. succi Peucedani drach. lx. tere, & coque donec mellis fiat crassitudo. Hoc acopo perunctus quisque non mordebitur: si autem prius percussus fuerit, & sic vnctus curabitur.

¶ Catapotia etiam conficiuntur de succo Peucedani aduersus morsus serpentium sic: amomi drach. viii. coriandri seminis drach. xvi. myrrhæ drach. viii. cardamomi drach. xvi. *Is alio exemplo*: Mellis attici drach, xx. commisce succo & fac catapotia drachmiæ: & da ex nigri vini cyathis. iiii. & coque currere.

¶ Ad auriginem trochiscus de radicibus Peucedani conficitur, qui curat etiam hydropicos: lapidis chelonitis tunsi cretisque drach. viii. croci coricii drach. xii. satureiæ florū drach. xxiiii. aloës drach. viii. silphii. drach. xii. lapidis hæmatitis drach. iiii. mellis amari drach. xx. radicis Peucedani tunfæ drach. lx. tunfa cretæque commisce vino transmarino & fac trochiscos singularum drachmarū: & dabis in vini transmarini cyathis tribus: febricitantibus verò in aqua calida.

¶ Medicamentum quoque conficitur ad vulnera, & nervos præcisos vt intra triduum conglutinentur sic: caræ drach. lxxx. sarcocollæ drach. xvi. resinæ siccæ drach. lx. thuris ma sculi drach. xii. seui taurini drach. xiiii. castorei drach. viii. radicis Peucedani tunfæ drach. lxxx. olei cilicii drach. xl. sicca quæque humectis commisce, & vtere.

Veneri

VENERIS Pannaces

Exta herba Veneris Panaces, à nobis *καλλιτροχισ*

S *της* appellata, ab aliquibus *καλλιτροχισ*.

Huius succi proprias, & magnas habet vires:

radices quoque eius non minores. Panacis herba succo cum nardo mixto si quis capillos vngat, nigri capilli in omne tempus perseverabunt, & spissiores & pulchriores fient.

¶ Hygra etiam conficitur, quæ in oculis glaucoma inficiat: similiter & *λευκοφθαλμους μελανοφθαλμους* faciat sic acaciæ nigrae drach. viii. misyos drach. vii. æris floris drach. i. χαλικὸς κακωμῆς drach. i. croci drach. viii. trita cretaque commisce succo eius donec mellis crassitudo efficiatur.

¶ Unguentum quoque conficitur ad omne corpus, vt odore & colore sit optimo: sausuci drach. xvi. rosæ siccae drach. i. cæræ drach. xl. psimythii drach. xii. amomi drach. viii. iris illyricæ drach. xl. meliloti drach. xx. olei hispani optimi drach. xl. Panacis succi sextarium vnum, tunsa cretaque humectis commisce, & coque vsque ad crassitudinem mellis. Hoc unguentum etiam matricis omnes passiones curat. Hæ quidē virtutes succi sunt propriæ: radices autem utilitates optimæ.

¶ Ex radice Panacis trochiscus conficitur, quem si quis biberit. etiam si Circes venena sumpserit, nihil patietur malorum. Et si ante venum acceperit, & post trochiscum biberit, statim liberabitur, myrrhæ drach. vi. aloës drach. xiiii. corni seminis drach. xii. croci drach. viii. opopanacis drach. viii.

In alijs exemplari sic: Opobalsami drach. viii. anethi seminis drach. xii. *νέρδυσσαιτῆς* drach. ii. mellis attici drach. xx. Panacis radices tuuste drach. l. tunsa cretaque commisce vino mixto cum aqua marina, & fac trochiscos singularum drach marum. His qui non fuerint veneno læsi, dabis trochiscos singulos in vini cyathis duobus. His autem quibus ante venenū datū est, trochiscos binos dabis in vini cyathis termis.

¶ Emplastrum quoque conficitur ad vulnera capitis, & vt capilli renascantur, quod est huiusmodi: cedriæ drach. iiii. spumæ argenti drach. viii. mannæ thuris drach. xx. cæræ drach. lx. ἴσ drach. vi. olei veteris drach. ix. Panacis radices siccae tunsaque drach. cxx. sicca humectis commisce, & vtere.

¶ Vnctio etiā conficitur ad mulieris faciē, vt in ea rugæ nō sint, & rēsa permaneat: tollit etiam *ἐξαιθίματα* omnia estq; huiusmodi:

HERBAE PLANETARVM.

huiusmodi:lycii indici drach.l. mellis attici drach. viginti,
ellebori albi drach. viii. aluminis scissi drach. ii. meliloti
drach. xl. Panacis radices sicce tunſæque drach. lx. aceti acris
ſextarium vnum, tuſa cretaque commiſces, & coques viſque
ad craſſitudinem mellis,

MERCVRII Flomus. 7

S Eptima herba Mercurii Flomus dicitur. Ex ſuc-
co eius conficitur acopum, quo ſi quis peructus
fuerit & profectus in viam, laborem non ſen-

tiet. Sin autem poſt laborem fuerit vnctus, mox ceſſabit la-
bor, ſitque hoc modo: ſanſucti drach. xii. medullæ ceruinæ
drach. xl. galbani drach. viii. olei hiſpani drach. xl. Flomi ra-
dicis ſiccæ tunſæque drach. lxxx. ſicca humectis commiſce
& vtere.

¶ Medicamentum quoque de radicibus conficitur, quod ſa-
gittas euocet de corpore, quod eſt huiusmodi: caræ drach.
lxxx. reſinæ terebinthinæ drach. xl. galbani drach. xx. olei
hiſpani drach. xl. Flomi radices tunſæ cretaque darch. lxxx.
ſicca humectis commiſces, & vteris.

F I S.